POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XXXVII. évf. 12. szám (37. Jg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

2005. december

BÁTRAN ÉS LELKESEN

XVI. Benedek pápa biztató szavai az osztrák püspökökhöz

A Szentatya gyökeres változtatást javasolt az ausztriai missziós tevékenységben, amely le tudja győzni a félelmet, hogy a keresztény hitet annak teljességében hirdessék. A pápa minderről november 5-én, szombaton, az osztrák püspökök ad limina apostolorum látogatásán beszélt.

A pápa német nyelvű beszédében először azokról a sajnálatos folyamatokról szólt, amelyek jellemzőek napjainkban. „Az elvilágiasodás egyre nagyobb európai térnyerése nem állt meg a katolikus Ausztria határainál sem" - jegyezte meg XVI. Benedek pápa, majd a következő szavakkal fordult a püspökökhöz:

„Sok hívő egyre kevésbé azonosul az Egyház tanításával, amely által el is veszíti hite bizonyosságát, és kevesebb tisztelettel és félelemmel viseltetik az isteni törvények iránt. Mit tehetünk hát? Egyrészt fontos, hogy világosan, bátran és lelkesen megvalljuk hitünket Jézus Krisztusban. Másrészt az is fontos, hogy kisebb-nagyobb intézkedéseket tegyünk a missziós tevékenységgel kapcsolatban, és azokkal gyökeres változást kell elérni.

De ne legyenek ábrándjaitok! A katolikus hit, ha nem annak teljességében közvetítik, önellentmondásos, és nem hozhat gyümölcsöt hosszú távon. Isten országának hirdetése megtéréssel, és bátorító szeretettel jár, amely ismeri az utat, és arra tanít, hogy megértsük: Isten kegyelmével a lehetetlennek tűnő is lehetségessé válik.

Gondoljátok át, hogy a vallásoktatás, a különböző szintű katekézisek és a prédikációk hogyan tehetők egyre jobbá, egyre elmélyültebbé, szinte tökéletessé. Kérlek, kitartóan használjátok a Kompendiumot és a Katolikus Egyház Katekizmusát! Tegyetek meg mindent, hogy a papok és hitoktatók éljenek ezekkel az eszközökkel, és fűzzenek hozzájuk magyarázatokat a plébániákon, az összejöveteleken és a mozgalmakban, és legyenek a család számára is fontos olvasmányok!

Ebben a bizonytalan történelmi időszakban és társadalomban mutassátok fel az embereknek az Egyház hitének bizonyosságát annak teljességében! A katolikus hit világossága és szépsége fénnyel veszi körül a mai ember életét is, főleg akkor, ha a hitet lelkes és lelkesítő tanúk vallják meg".

A pápa optimista kijelentéssel zárta beszédét: „Újra fellobbanhat a keresztények lelkesedésének lángja!"

Ausztria lakosságának száma 8 millió, közülük 74% katolikus. Zenit/MK

ÁLDÁSOS ÉS BOLDOG KARÁCSONYT KÍVÁN OLVASÓINAK AZ ÉLETÜNK

2005 KARÁCSONYÁRA

A külföldön élő r. k. magyarok püspökének 18. körlevele a hívekhez

Kedves Magyar Testvéreim!

Immár 40 éve, hogy a II. Vatikáni Zsinat befejeződött és mindannyiunkat új reménység töltött el, hogy az Egyház felfrissülve tud szembenézni a modern idők kihívásaival. A világ mégsem lett szebb és békésebb, bár sok változás történt a történelem színpadán. Az emberiség nem tanulta meg a múlt tapasztalataiból, hogy a jó Isten rajtunk keresztül, a mi áldozataink és szeretetünk révén óhajtja kegyelmét ránk árasztani és békességet teremteni a földön. Pedig milyen világos az üdvtörténet lapjaiból, hogy ha eltávolodunk a mindenható Atyaisten szerető terveitől és a magunk önző módján keressük boldogulásunkat, annak igen súlyos következményei lehetnek. Mindezért aztán nem lehet a jó Istent okolni, hanem csak saját magunkat.

Az elmúlt évben a Mindenható sok természeti csapást engedett meg, amellyel szemben semmiféle emberi erő nem volt képes szembeszállni. Hurrikánszerű szélviharok, tsunami-vízáradatok, óriási erdőtüzek, pusztító földrengések figyelmeztetnek minket arra, hogy az alapelemek az Isten kezében vannak, és az emberi erő nem képes megfékezni azokat. Jobb volna elismerni, mennyire függünk Tőle életünk minden pillanatában, és a szerint illene berendezni életünket és politikai alkotmányainkat. Nem becsüljük az életet sem, amely mindig a jó Isten ajándéka, akkor is, amikor az elkezdődik és akkor is, amikor az a vége felé közeledik. Több gondot fordítunk az állat- és növényvilágra, ami csupán környezetünket alkotja, mint embertársainkra. - Nem lehet a felelősséget a jó Istenre hárítani, mert ő szeretetből hozott létre minket és a világot, annak minden gazdagságával és szépségével együtt, és amikor mi ezt összekuszáltuk, még akkor is próbált minket jobb útra téríteni, hiszen szent Fiát küldte el hozzánk, hogy hallgassunk Rá és kövessük Őt az egyetlen járható úton. Még mindig sokat kell tanulnunk, de bízhatunk a mennyei Atya szeretetében, aki nem hagyja el gyermekeit, ha beismerik tehetetlenségüket.

Az elmúlt évben az Egyház elvesztette II. János Pál pápa aggódó és szerető irányítását itt a földön, és ezért megható módon siratta őt az emberiség nagy része. Élete utolsó napjaiban is példát adott az igazi keresztény életmódhoz: hogyan kell közelednünk halálunk pillanatához. Reméljük - és ezért imádkozunk, hogy őt is mielőbb szent közbenjárónknak ismeri el az Egyház (subito Santo), mint Pio atyát és Teréz anyát. - Utódául okos és világosfejű pápát választott a Szentlélek és a bíborosok XVI. Benedek pápa személyében, aki bölcsen tud majd vezetni minket ebben a zavaros világban a krisztusi úton. Mert politikusaink, a világ majd minden országában, még a természettörvényt sem igen veszik figyelembe, nemhogy az isteni útmutatást követnék a törvényhozásban. Nem lehet tehát csodálkozni azon, ha a fiatalság és a család, amelyen a jövő társadalma épül, gyökereiben megrendült és számtalan problémát okoz.

A pásztorok hódolata
Gerrit van Honthorst (1590-1656), olaj, vászon, 164x190 cm, Wallraf-Richarts Múzeum, Köln

De ne veszítsük el kedvünket a jövőt illetően. Igen sok komoly és egészséges kezdeményezés sarjadzik a fiatalok körében, bár számszerint nem nagy tömegekre épülnek. A kölni Ifjúsági Világtalálkozó új reményt öntött belénk. Az Eucharisztia Éve is meghozta gyümölcsét, mert a pápai kezdeményezést követve egyre inkább felismertük a köztünk lakó eucharisztikus Jézus hatását, aki nemcsak jelen van köztünk, sorsunkat vállalva, hanem áldozatos szeretetével meghív minket arra, hogy Vele együtt vegyünk részt másokért való önfelajánlásban. Van tehát időnk és lehetőségünk, hogy a világ megváltásában Jézussal együtt részt vegyünk! Csak ne siránkozzunk, ne panaszkodjunk, hanem „Jézusra szögezett szemekkel" éljük életünket, aminek elengedhetetlen része a vasárnapi szentmise és a Vele való egyesülés a szentáldozásban.

Az elkövetkező esztendőben ünnepeljük mi magyarok az 1956-os szabadságharc 50. évfordulóját. Ugyancsak ebben az évben lesznek a parlamenti választások is Magyarországon. Reméljük - és ezért imádkozunk, hogy a magyar nép olyan vezetőket választ, akik 56 szellemében mernek majd cselekedni „Istennel a hazáért és a szabadságért!" Ehhez kérjük szentjeink közbenjárását, és igyekezzünk követni történelmünk nagyjainak példamutatását.

Az emigráció egyre inkább az idősek sorsát éli, papjaink is fogynak velünk együtt. Kötelességünk tehát nemcsak elfogadni a természetes fejlődést, de meg kell tanulnunk Szent Istvántól, hogy másnyelvű népekkel együtt kell élnünk, különösen, amikor keresztény hitünk is erre kötelez. Az integrálódás a helyi társadalomba és egyházba keresztény kötelességünk, de ugyanakkor magyar nemzeti azonosságunk megőrzése becsületbeli feladat nemcsak magunk, hanem a második és harmadik generáció számára is. Az elöregedés számunkra nemcsak gyengeséget jelent, hanem azt is, hogy egy szebb hazába készülünk, tele reménységgel és vágyakozással. Jómagam is efelé tartok, hiszen az új esztendőben lejár az én püspöki megbízatásom is. Helyettem majd valaki más fog törődni a külföldön élő magyarokkal. Hálás vagyok az elmúlt 16 esztendőért, amikor az emigráns magyarságot szolgálhattam korlátozott módon, de a lehetőségeim szerint. Rendkívüli élményekben volt részem az emigráns magyarok között, akik hősiesen és áldozatosan megmaradtak hitükben és magyarságukban. Csak azt sajnálom, hogy gyengeségeim miatt nem tudtam többet tenni értük. Köszönetet kell mondanom mindazoknak, akik igen nehéz körülmények között összetartották és szolgálták a magyarság ügyét.

Karácsony ünnepe emlékeztessen minket ismét arra, hogy egy családot alkotunk, a jó Isten családját, de magyar nemzetünket is. Örvendezzünk az Úr Jézus jelenlétének miközöttünk, és kérjük Édesanyját, a Magyarok Nagyasszonyát, továbbá szentjeinket, hogy továbbra is tartsanak meg minket szeretetükben, vigyázzanak hazánkra, és vezessenek el minket a velük való közösségbe, a mennyei hazába.

Minden magyar testvéremnek boldog karácsonyi ünnepeket és áldásos újévet kívánok, szeretettel a mi Urunkban:

+ Miklósházy Attila, S. J., püspök

KARÁCSONYI ÉNEK

Mért fekszel jászolban, ég királya?
Visszasírsz az éhes barikára.
Zenghetnél, lenghetnél angyalok közt:
mégis itt rídogálsz, állatok közt.

Bölcs bocik szájának langy fuvalma
jobb tán, mint csillag-űr szele volna?
Jobb talán a puha széna-alom,
mint a magas égi birodalom?

Istálló párája, jobb az neked,
mint gazdag nárdusok és kenetek?
Lábadhoz tömjén hullt és arany hullt:
Kezed csak bús anyád melléért nyúlt...

Becsesnek láttad te a földi test
koldusruháját, hogy fölvetted ezt?
s nem vélted rossznak a zord életet?
te, kiről zengjük, hogy „megszületett"!

Szeress hát minket is, koldusokat!
Lelkünkben gyújts pici gyertyát sokat.
Csengess életünkön át, s csillantsd elénk
törékeny játékunkat, a reményt.

Babits Mihály (1883-1941)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Jézus és a PR-menedzsment

Értett-e Jézus a „Public Relations” gyakorlatához, vagyis ahhoz, hogy saját magát, küldetését a nagy nyilvánossággal megismertesse? Akarta-e egyáltalán? Más fogalmazásban ez a kérdés foglalkoztatja azt a nyugat-németországi olvasónkat, aki rendszerint olyan problémát vet fel, amely mindenkit érdekel. Idézzük: „Jézus földi életének három éves nyilvános működése idején számos csodát művelt, beteget gyógyított, ördögöket űzött ki a megszállottakból. Feltűnő, hogy az evangélisták tanúsága szerint ezt követően rendszerint megtiltotta az egészségesekké váltaknak és a jelenlevőknek e természetfeletti gyógyulások hírének továbbterjesztését. Hasonlóan cselekedett három tanítványnyal szemben is ‘egy hegyen’, amikor őt az Atya ezek szemeláttára megdicsőítette (Lk 9, 28-36).

A titoktartás kötelezettsége feltámadását követően minden esetben feloldódik. Jézus Krisztus a parancs betartását sosem szorgalmazta. Elképzelhető, hogy annak tudatában, hogy az emberek legszívesebben a bizalmas híreket terjesztik, erősíteni akarta a csodatételek hatását? Vagy sokkal mélyebben rejlik az igazság? Nem akart a csodatevő, de hamis próféták közé keveredni? Meg akarta várni, míg megváltói küldetése kereszthalála és feltámadása által beteljesedik és az Atyával és Szentlélekkel egylényegű Isteni Személye teljes egészében nyilvánvalóvá válik? Ez nekem valószínűbbnek tűnik. Csak az önhittség hajtja az embert a talmi dicsőség mindenegyes kis morzsájával a médiák nyilvánossága elé...”

Miklós atya válasza:

Jézus egész élete és tanítása a nyilvánosság előtt folyt le. Erre ő maga is hivatkozik, amikor Kaifás főpap kihallgatja: „Én nyíltan beszéltem az emberek előtt. Mindig a zsinagógákban és a templomban tanítottam, ahová minden zsidónak bejárása van. Titokban semmit sem mondtam” (Jn 18, 20). Csodáit, gyógyításait és az ördögűzéseket, legalábbis nagy részben, embertömegek szeme láttára művelte. Erre néhány példa: a béna (Mk 2, 1-12) és a jerikói vak (Mk 10, 46-52) meggyógyítása, a naimi ifjú (Lk 7, 11-17) és Lázár (Jn 11, 38-45) feltámasztása, a csodálatos kenyérszaporítás (Jn 6, 1-15). Ezek egyike esetében sem olvasunk arról, hogy Jézus megtiltotta volna az események hírének terjesztését. De hiába is tiltotta volna: a jelenlévők magukon kívül voltak az ámulattól. Jézus tanításának, csodáinak, személyiségének híre futótűzként terjedt és hamarosan a zsidóság akkori vezető rétege is tudomást szerzett róla. Ezzel Jézus is tisztában kellett, hogy legyen. Éppen ezért tűnik értelmetlennek az egyes gyógyulások után az esemény hírének továbbadására kimondott tilalom.

Jézus nyilvános működésének következményei

Nem kétséges, hogy Jézus fellépése, tanítása feltűnést keltett. Az egyszerű nép, amely hallgatta, észrevette a különbséget az Ő tanításának tartalma és hangneme és a mózesi törvény hivatalos tanítóinak, a farizeusoknak és írástudóknak mondanivalója és előadási módja között. „A nép álmélkodott tanításán, mert úgy tanított, mint akinek hatalma van és nem úgy, mint az írástudók és farizeusok” (Mt 7, 29). Ez azt is magával hozta, hogy a nép szimpátiája feléje fordult; tömegek hallgatták, ahol csak megjelent. A vezető réteg kezdte félteni befolyását, vallási, társadalmi, gazdasági és politikai síkon egyaránt. Mindent elkövettek tehát, hogy Jézust diszkreditálják egyre nagyobb számú követői előtt. Előbb teológiai kérdésekben igyekeznek lépre csalni - a válás problémája, a házasságtörés, a feltámadás, a szombati munkaszünet megtartása -, folytatják a politikailag sikamlós témákkal, amilyen a császárnak való adófizetés, végül nyílt támadásba lendülnek át, amikor egyenesen azt vetik a szemére, hogy az ördöggel paktál. Aggodalommal figyelik Jézus viselkedését politikai téren is. Mindenki tudta, hogy zsidó gerilla csoportok a római megszálló haderőnek sok kellemetlenséget okoztak. A vezető réteg, a főpapokkal az élen, igyekezett elkerülni mindenféle összetűzést a római hatalommal. Kialakult egyfajta, többé-kevésbé békés „modus vivendi”: a zsidók fogcsikorgatva fizették az adót a császárnak, ennek fejében a rómaiak nem avatkoztak bele a zsidóság életébe és megtűrték vallási szokásaikat. Egyik félnek sem állt érdekében ennek az egyensúlynak megzavarása. Ezért félt a főpapság attól, hogy Jézus, mint Messiás, mint a „zsidók királya” lép fel és népvezérként megkísérli felszabadítani Izraelt a római iga alól.

Jézus hírneve és küldetése

Természetes, hogy Jézus tisztában volt azokkal a következményekkel, amelyek tanításából, gyógyítói tevékenységéből, csodáiból (Ő „jelek”-nek nevezi ezeket) eredtek. Tudta, hogy a vezető réteg kipellengérezése felháborodást váltott ki az érintettekben és, hogy ezek bosszút fognak állni. Átlátott terveiken, de mégse vont vissza semmit vádjaikból és nem is tompította a velük kapcsolatban használt, nem egyszer igen kemény hangnemet. Afelől se lehetett kétsége, hogy növekvő népszerűsége szálka lesz azok szemében, akik féltékenyen őrizték kiváltságos helyzetüket. Mindezt nem tudta, de talán nem is akarta megakadályozni. Az Ő szeme előtt egyetlen cél lebegett: küldetésének maradéktalan teljesítése. Ebben az összefüggésben kell látni minden lépését, minden intézkedését, a hely és időpont kiválasztását. Tudatában annak, hogy mi vár rá, gondoskodott róla, hogy az akkor következzék be, amikor „eljött az Ő órája” (Jn 17, 1).

Ha mármost ebből indulunk ki, érthetőbbé válik, kiknek és miért tiltotta meg bizonyos ismeretek nyilvános közlését. A legtöbb ilyen tiltó parancsot Márk evangéliumában találjuk, és három csoportot érintenek: az ördögűzéskor az ördögöket (Mk 1, 26; 3, 12), a meggyógyult betegeket (Mk 1, 44; 5, 43; 7, 37; 8, 26) és az apostolokat (Mk 8, 30 - Péter vallomása: „Te vagy a Messiás”; Mk 9, 9 - Urunk színeváltozása). Lássuk egyenként.

- A legkönnyebben érthető az ördögök, a gonosz lelkek elhallgattatása. Ha Jézus hagyta volna, hogy éppen ők kiabájják tele a világot „Te vagy az Isten Fia”, akkor senki se mossa le róla a vádat, hogy az ördöggel paktál. Márpedig pont az ellenkezője volt igaz: azért jött, hogy a bűnt legyőzze. Az ördögök megtapasztalták isteni hatalmát, amikor kiűzte őket. Tehát tudták, kivel állnak szemben.

- A gyógyult betegek: kétségtelen, Jézus népszerűsége olyan mértéket öltött, amit már neki is nehéz volt elviselni. Bárhol jelent meg, mindjárt tömegek vették körül, hozták betegeiket és Ő éjszakában nyúlóan gyógyította őket. Jézus valamennyi csodája, a kenyérszaporításról az ördögűzéseken keresztül a gyógyításokig, az emberek javát szolgálta, Isten irgalmas szeretetét jelentette meg a világban, ezzel is tanúságot téve küldetéséről. Ez különösen is érvényes a betegek gyógyítására: a betegség az első ember Isten elleni lázadásának, a bűnnek egyik következménye. A gyógyítás ennélfogva a Megváltás művének egyik összetevője.

Érdemes felfigyelni arra is, hogy Jézus és a meggyógyított között rendszerint személyes kapcsolat jön létre, legalábbis az evangéliumokban leírt esetekben, úgyhogy a gyógyultak egyike másika szeretett volna követői közé állni. Feltételezhető, hogy Jézus e kapcsolat bensőséges mivoltát akarta megőrizni, amikor a gyógyultnak megtiltotta, hogy a nagy nyilvánosság előtt a gyógyulást szertekürtölje. A leprások esetében pedig kötelezte a gyógyultakat, hogy mindenekelőtt mutassák meg magukat a papnak, a mózesi törvény utasításainak megfelelve. Ezzel is aláhúzta, hogy a Törvény kötelező erejét elismeri.

Jézusnak nem volt szüksége reklámra, különösen nem olyanra, amely kiemelte Messiás mivoltát. Ha ez időnek előtte kinyilvánul és a tömegeket magával ragadja, azt a veszélyt rejtette magában, hogy politikai Messiást látnak benne. A csodálatos kenyérszaporítás után meg is történt, hogy az emberek meg akarták ragadni, hogy királyukká tegyék. Ezt Jézus mindenképpen el akarta kerülni. A gyógyulások elhíresztelésének is ez lehetett volna a következménye. A Jézus ellen felhozott vádak egyike amúgy is ez volt.

- Az apostolok. Két tilalomról van szó. Az egyik Péter Caesaria Filippiben tett vallomásával áll összefüggésben: „Azután lelkére kötötte tanítványainak, senkinek se mondják, hogy ő a Messiás” (Mt 16, 20). E tilalom az imént mondottak alapján érthető. - A második, Jézus színeváltozásánál jelenlévő három tanítványnak szólt: „Senkinek el ne mondjátok a látomást, amíg az Emberfia halottaiból fel nem támad”. Ez a tilalom is küldetése betöltésével van kapcsolatban. Ha az apostolok frissiben elmondták volna a többieknek, amit láttak, akkor azok, vagy nem hitték volna el, vagy féltékenyek lettek volna; a nagy nyilvánosság még csak erősödött volna a meggyőződés messiási mivoltát illetőleg. Ezzel szemben a feltámadás után, a felelevenedett emlékek nyomán, hitük Krisztus istenségében újabb tápot kapott.

Mindent összevéve: Jézus nem volt PR-menedzser. Nem arra volt gondja, hogy reklámozza önmagát, hanem hogy teljesítse küldetését: az Isten és ember közti kapcsolat helyreállítását a Megváltás által. Minden tette, minden szava ezt szolgálta és innen válik számunkra is érthetővé.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Decemberre

1.

Imádkozzunk, hogy az új egyházi évben megújult erővel hangozzék fel az evangéliumi üzenet: „Megszületett a Megváltó, az Úr Jézus Krisztus”!

Egy üzenet mindig egy vagy több embernek szól - személyesen. Egy személy üzen (személyesen) egy másiknak, egy hírt, helyzetet, örömet, bánatot, veszélyt vagy annak elmúlását, félelmet vagy ez alóli felszabadultság érzését stb. akarja tudatni örömében, vagy baljós érzésekben.

Ezúttal az üzenet egészen személyesen nekem, nekünk szól: nekem és nekünk született az Üdvözítő, aki egyenként is, együttesen is üdvözíteni akarja az egész emberiséget. Nem csupán azokhoz szólt, akik őt látták, beszédeit hallották, a kegyelmi örömöt élőben megélték, s ajándékként befogadták. Azoknak is, akik az évezredek alatt éltek, jók és rosszak - amennyiben megtértek vagy legalábbis szinte szívből megbánták gonosz, ártó, szenvedést okozó tetteiket, s valamilyen formában elfogadták Istent, később Jézus Krisztust, mint Üdvözítőt.

Szent Pál írja az efezusiakhoz írt levelében a hivő embereknek: „Ha Krisztus lakik szívetekben..., akkor majd fel tudjátok fogni... mi a szélesség és a hosszúság, a magasság és a mélység, megismeritek Krisztusnak minden értelmet meghaladó szeretetét” (Ef 3, 18-19). Ebben a mindenkit átfogó szeretetbe azonban beleférnek a Krisztust nem ismerők, a milliárdok is, akik más vallásokban élnek-éltek: a mi hitünk és hitvallásunk teszi őket is üdvözíthetővé. Jézus szerint: „Ti vagytok a föld sója” (Mt 5, 13). Azaz mi lépünk be a Krisztust nem ismerők helyére, a mi hitünk helyettesíti az ő hiányzó hitüket Krisztusban. Mi vagyunk a „só”, amely a nem hivőket Isten előtt „élvezhetővé” teszi, így képessé válnak az üdvösségre.

Már ez a gondolatsor is melengetheti szívünket: Isten nem csupán az általa kiválasztottakat, hanem minden őt elfogadó és akarata szerint élő embert üdvözíteni akar. Igazán nem kicsinyes, nála nagyvonalúbb lényt nem ismerünk.

Saját magunkkal szemben azonban nem vagyunk ilyen magabiztosak. Kaptunk életünkben csapásokat, elszenvedtünk igazságtalanságokat, amelyek fájdalmat okoztak, sőt esetenként be nem gyógyuló sebeket, amelyek magunknak is fizikai betegségeket okozhatnak.

Mi az üdvözülés? Jézus kereszthalála által megbocsátotta bűneinket, feltámadásával megnyitotta az Ő tökéletes szeretetében lévő országot. Ide visz be mindenkit halála után, aki követi. Jézus világosan szól „Istenhez megyünk és nála fogunk lakni.” Itt viszont kezdődhet személyes öröm-várásunk és Krisztus-várásunk adventben és karácsonykor. Őrizzük ezt az örömöt az egész esztendőben! De imádkozzunk is érte.

2.

Imádkozzunk, hogy az egyházmegyés papok elfogadják a mindig időszerű hívást az evangélium szolgálatára.

Isten különböző időkben hív meg embereket az Ő szőlőjébe, bizonyosan „áthív” olyanokat is, akik már az Ő „üzemében” - egyházában dolgoznak. Elszánt nagylelkűség szükséges, ha egy ember munkáját - ahova bedolgozta magát - feladja, és az előre kevéssé vagy nem látható missziós munkába átmenjen. Imádkozzunk értük.

Fejős Ottó

VELÜNK VAN

12.

JÉZUS KRISZTUS IMÁDÁSA AZ EUCHARISZTIÁBAN

A szentmisében a pap szavai által Jézus Krisztus jelen van a kenyér és bor színe alatt. Vagyis a második isteni személy, isteni és emberi természetében jelenik meg az oltárainkon. Maga a hatalmas és jóságos Isten van előttünk kézzel fogható alakban. Mivel egyedül Isten a Szent, ezért az Eucharisztiában jelen van itt a földön az egyetlen abszolút Szent Valóság, maga az Isten. Ezért hajtunk térdet előtte, ezért imádjuk őt az Oltáriszentségben, akár a tabernákulumban elrejtve, akár pedig a szentségtartóban kitéve találjuk Őt.

Jézus Krisztus eucharisztikus jelenléte a szentmise konszekrációjától addig van jelen, amíg valaki Őt magához nem veszi a szentáldozásban. Tehát a szentmise befejezése után is itt marad köztünk. Az első ezer évben a keresztények megőrizték egyszerű, de tisztességteljes módon az Eucharisztiát, hogy a betegek és haldoklók számára könnyen hozzáférhető legyen. A második évezredben az Eucharisztia megőrzése ünnepélyesebb formát öltött, a tabernákulumot (szentségtartót) az oltárra helyezték, öröklámpát gyújtottak előtte annak jelzésére, hogy itt van jelen az Úr, és külön ájtatossággal ismerték el jelenlétét. Illik is így tisztelnünk és imádnunk az Istent, aki közénk szállt, hogy velünk maradjon.

A 13. századtól kialakult az Oltáriszentség látogatása, ünnepélyes kihelyezése imádásra a monstranciában, külön ünnep (Úrnapja) annak tiszteletére körmenettel, és még a hosszabb (40 órás, vagy Örökimádás) ünneplése is. Csak a jó Isten tudja, hogy mennyi lelki áldás származott ebből az eucharisztikus ájtatosságból a századok folyamán. A szentek mind innen kapták lelki erejüket, a bűnösök és elesettek lelki vigasztalásukat.

Alacoque Szent Margit az Oltáriszentség előtt kapta a Szent Szívnek kinyilatkoztatásait, hogy mennyire szeret minket Jézus, mennyire kívánja az engesztelést a világ bűneiért, az elsőpénteki szentáldozást, a szentórát és Jézus Szíve ünnepének a bevezetését. Újabban Kowalska Szent Faustina szintén az Oltáriszentség révén értesült az Úr Jézustól, hogy az Isteni Irgalmasságnak végtelen a határa és illene azt megünnepelnünk húsvét 2. vasárnapján. II. János Pál pápa ezt ki is hirdette, és új enciklikájában buzdít minket az Eucharisztikus Jézus látogatására, valamint a szentségkitételes szentórákra. Ezeken az eucharisztikus ájtatosságokon illik mindig megemlékeznünk arról, hogy az Úr Jézus szentségi jelenléte a szentmise áldozatból fakad, és szentáldozáshoz vezet, tehát illik áldozatos lélekkel imádni az Urat és vágyakozni a Vele való egyesülésre. A Szentírás szavai is részét alkotják az ilyen szentórának a csendes imádás és bensőséges beszélgetés mellett, valamint az Egyházért való közös ima, mert hiszen az Eucharisztia mindig az Egyház felépítésére törekszik.

Ugyanakkor kétségtelen, hogy az eucharisztikus Jézus meglátogatása a templomban, a tabernákulumban, keresztény katolikus életünknek egyik fontos jellegzetessége. Mi hiszünk az Ő jelenlétében miközöttünk, és akarunk Vele találkozni, beszélgetni örömeinkről és bajainkról. Hitünknek egyik mértéke lehet az, hogy mennyire értékeljük Jézus közelségét, és milyen gyakran térünk be hozzá lelki megújulásra. Számtalan tanúja van annak, hogy mennyien találták meg az ilyen szentséglátogatásban pontosan azt a vigasztalást, amire éppen akkor szükségük volt. - Tehát mi is mondhatjuk a szkilitai vértanúkkal (2. sz.), hogy „az Eucharisztia nélkül nem tudunk élni”!

Miklósházy Attila S. J., püspök

MÁRTON ÁRON ERDÉLY PÜSPÖKE

Márton Áron püspök halálának 25. évfordulóján *Erdő Péter* bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek ünnepi szentmisét mutatott be a gyulafehérvári Szent Mihály székesegyházban. Ez a nap egyben a templom búcsúnapja is. A liturgián részt vettek *Jean-Claude Périsset* apostoli nuncius, a romániai püspöki kar tagjai és a testvéregyházak képviselői. A szentmisét követően megnyitották a Márton Áron emlékszobát a székesegyház északi tornya alatti helyiségben.

Márton Áron 1896. augusztus 28-án Csíkszentdomokoson született *Márton Ágoston* és *Kurkó Julianna* római katolikus földműves szülők harmadik gyermekeként. Líceumi tanulmányait Gyulafehérvárott fejezte be, mivel *Mailáth G. Károly* püspök a papságra készülő gimnazistákat az egyházmegye iskoláiból a gyulafehérvári főgimnáziumba gyűjtötte. Itt érettségizett 1915-ben.

Az érettségi után három nappal besorozták katonának, majd harctéri szolgálatra osztották be. Indulás előtt, az udvarhelyi állomáson édesanyja rózsafüzérét nyújtotta át fiának. Később, az első világháborúra emlékezve így vall erről: „az mentett meg engem."

1919 áprilisában részt vett a székely hadosztály tiszai hadműveleteiben, amiért hadifogolyként rövid időre a brassói Fellegvárba zárták.

1920. október 11-én, már kissé megkésve jelentkezett a Gyulafehérvári Papneveldébe. Tanulótársai körében nemcsak kora miatt, hanem személyi értékei révén is tekintélyre tett szert. Elöljáróinak nem volt nehéz benne felfedezni a jövő kiváló papját. A róla szóló tanári jellemzéseket profetikus írásoknak mondhatjuk: „Világos fő, tartalmas lélek, gerinces jellem, ... Sokat várhat tőle az egyházmegye." 1924. július 6-án a gyulafehérvári székesegyházban szentelte pappá Mailáth G. Károly erdélyi püspök. Az első ünnepélyes szentmiséjét szülőfalujában mutatta be.

A frissen szentelt Márton Áron tudatosan és lelkesen indul az „aratásba". Apostoli küldetésének teljesítése mellett nem zárkózott el kora társadalmának evilági kihívásaitól sem. Fiatal papként lelki, kulturális szervezeteket hozott létre és vezetett Ditróban és Gyergyószentmiklóson. Nagyszebenben román és német nyelvtudását gyarapította, de nem sokáig maradt ott, 1930 nyarán Gyulafehérvárott püspöki levéltárosi munkakörbe helyezték.

1932 őszétől Kolozsvár lesz Márton Áron számára az igazi munkatér: az egyetemi ifjúság lelkipásztora, a Katolikus Népszövetség igazgatója, majd a kolozsvári Szent Mihály egyházközség plébánosa. A romániai nemzeti kisebbségek iskoláit veszélyeztető *Anghelescu*-törvények, rendeletek még inkább cselekvésre késztetik. Dr. György Lajossal *Erdélyi Iskola* néven népnevelő és kulturális folyóiratot indít. Ökumenikus szellemével felbecsülhetetlen hatást gyakorolt az öt felekezet között megosztott erdélyi magyarság lelki egységére. Nem véletlen, hogy amikor 1938 karácsonyán XI. Pius pápa a 42 éves Márton Áront kinevezte a megüresedett gyulafehérvári püspöki székbe, az új püspököt kitörő örömmel fogadta Erdély hívő népe felekezeti hovatartozástól függetlenül.

1939. február 12-én *Andrea Cassulo* romániai apostoli nuncius szentelte püspökké a kolozsvári Szent Mihály templomban. Szentelése napján elhangzott szavai felejthetetlenek: *Vallom és hirdetem, hogy vannak olyan igazságok, amelyeknek alapján minden igaz embernek találkozniok kell. Ahogy Erdély földjén a hegyek völgyekkel, a mezők erdőkkel, hófedte bércek a síksággal váltakoznak, éppen úgy váltakoznak a népek Erdély földjén, ahol három nyelven beszélnek és hat-hét féle szertartás szerint imádják Istent, de van a krisztusi evangéliumnak ereje, amely hozzásegít ahhoz, hogy különféle ellentétek összhangba olvadjanak fel és a testvéri együttműködés útját egyengessék.*

Ígérem, püspökké szentelésem (...) ünnepnapján, hogy ezekkel a történelmi adottságokkal számot vetek, amint azt a múltban is tettem, a sorsközösségnek ezt a szavát megfogadom és az együtt haladás útját egyengetem. Minden küzdő emberben testvéremet akarom látni, és amennyire segítségükre tudok lenni, leszek és terhüket vállaimra venni igyekszem.

1940-ben a második bécsi döntés után Márton Áron kettészakadt egyházmegyéje kisebbségi sorba került. A főpásztor sanyargatott hívei mellett maradt Gyulafehérvárott, de volt gondja egyházmegyéjének nagyobb részben Magyarországra került híveire is. Igaz, útlevéllel és ritkán látogathatta meg őket. 1944-ben akkor érkezett Kolozsvárra, amikor a Magyarországot megszálló Gestapo és SS parancsnokságok nyomására a kormányzat zsidóellenes intézkedéseket léptetett életbe. A püspök május 18-án papokat szentelt a Szent Mihály templomban. Ezt az alkalmat ragadta meg, hogy felemelje szavát az antiszemitizmus szelleme és cselekedetei ellen. *„Aki felebarátja ellen vét, veszélyezteti a kereszténység kétezer éves munkájának nagy eredményét, az emberek testvériségének gondolatát... Népünknek nem tulajdonsága az ellenségeskedés. Újabban is megható tanújelét adta, hogy bajbajutott embereket - ha más nép fiai is azok - mennyi megértéssel, szeretettel és segítőkészséggel tud felkarolni s a legnagyobb áldozatokat mindig ő hozza..."* A püspök beszéde végén felszentelt papjaihoz fordul: *„Kedves Fiaim!... lehet, hogy vértanúságra avatlak fel titeket... De a szent hivatalunkkal járó kötelességek teljesítésétől nem riaszthat vissza sem börtön, sem emberi tekintet. Az igazság védelmében és a szeretet szolgálatában az üldöztetés és börtön nem szégyen, hanem dicsőség."*

Az igazságért szót emelő Márton Áron a politikától igyekezett távol tartani magát. Következetesen háborúellenes és az erkölcsi értékeket követő magatartásával tovább növelte tekintélyét az erdélyi nép előtt. 1944 őszén körlevelet adott ki, melyben a várható rendszerváltásra készítette fel papjait. Óvatosságra intette őket, de maga nem hallgatott, felemelte szavát annak érdekében, hogy a párizsi béketárgyaláson ne ismétlődjenek meg 1919. igazságtalanságai.

A romániai magyar szervezetek vezetőinek félreállításáért rendezett koncepciós perben nem véletlenül került Márton Áron a középpontba. A nagy püspök figyelemmel kísérte az egész magyar nép minden politikai, iskolaügyi, közgazdasági erőfeszítéseit. 1945 után hamar felismerte az egyre erősödő kommunista erők befolyását. Jól látta, és szóvá is tette a magyar népet képviselő Magyar Népszövetség sakkfigura szerepét a Román Kommunista Párt kezében.

Márton Áron kemény ellenállást tanúsított a kommunista kormány intézkedéseivel szemben. Körlevélben emelte fel szavát a görög katolikusoknak az ortodoxiába való beolvasztása ellen. Inkább lemondott a papságnak juttatott államsegélyről, de nem volt hajlandó korlátozni papjai létszámát. A következményeket mérlegelve felfüggesztette a püspök fennhatósága alatt működő katolikus autonómia ősi intézményét, az Egyházmegyei Tanácsot. Papjainak és híveinek megtiltotta a kommunista párt által összehívott gyűléseken való részvételt. Szembeszegült valamennyi egyházellenes törvénnyel.

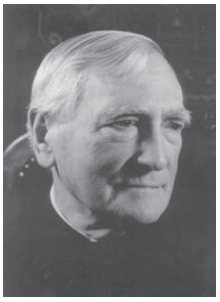

A katolikus egyház statútumáról való tárgyalás végett Márton Áront Bukarestbe rendelték, s a tövisi úton 1949. június 21-én csellel letartóztatták. A foglyot először Nagyszebenbe szállították. Két évig tartó vizsgálati fogságba került. A *piteşti*, a nagyenyedi, a máramarosszigeti, a bukaresti börtönökben sínylődött. A bukaresti katonai hadbíróság hazaárulás címen 1951-ben életfogytiglani börtönre ítélte. Börtönéveiről nemigen beszélt. Egyszer papnövendékének magánbeszélgetés során mégis a következőképpen nyilatkozott: *„Jóságában az Isten elvitt szeretetének iskolájába, a börtönbe, hogy ott megtanítson igazán szeretni minden embert, egyik vagy a másik nemzethez való tartozásától, vallási hovatartozásától függetlenül".* A szabadulást csak úgy volt hajlandó elfogadni, ha azt nem kötik feltételekhez. Végül engedtek neki.

1955. március 25-én vette át újból az egyházmegye vezetését. Nem volt könnyű a helyzete. Nagy paphiánnyal, s részben megosztott hívekkel és papsággal kellett megszerveznie a lelkipásztori munkát. 1955-57 között Márton Áron egyházmegyéjében szabadon mozoghatott. Prédikált, bérmált, látogatta a plébániákat. Körleveleiben, beszédeiben igazi programot hirdetett, az igazság és a szeretet elveinek megvalósítását tűzte célul híveinek.

A béke angyalaként járt körül, a hatóságok mégis veszélyt sejtettek. Ezért ismét megfosztották szabadságától, elvették személyi igazolványát, titkos rendőrök állandó őrizete mellett házi fogságra kényszerítették. Csak a székesegyházba mehetett, ahol híveinek, jövendőbeli papjainak derűt és reményt sugározott: *„Nekünk szerepünk van ebben a világban. Nem is szerepünk, hanem hivatásunk. Viharnak kitett aprócska lángok vagyunk, hitünkkel mégis a szeretet melegét őrizzük. Halvány hóvirágok vagyunk, de a téli faggyal küzdve mégis a tavaszt jelezzük. Arra vagyunk hívatva, hogy hitünkkel visszahozzuk Istent a hitetlen világba."*

A házi őrizet idején is szentelt papokat, és bérmált a székesegyházban. Vasárnapról vasárnapra különböző egyházközségekből jöttek a hívek, a bérmálkozók, hogy találkozhassanak és hallgathassák püspöküket. A 10 év alatt többször felajánlották Márton Áronnak a szabadságot kompromisszumok ellenében. Ő minden alkalommal határozottan csak ennyit mondott. *„Isten törvényeiben s az egyház ügyeiben alkudozást nem ismerek." Emil Bodnaras*, a Román Államtanács elnökhelyettese 1967. november 22-én közölte Márton Áronnal, hogy a kényszerhelyre vonatkozó intézkedést azonnali hatállyal feltétel nélkül feloldották, s szabadon mozoghat.

1970-es évek elején egészségi állapota fokozatosan gyengült. Betegségére hivatkozva négyszer kérte a felmentését 1976-1978 között, de a helyzetre való tekintettel a pápa nem fogadta el. II. János Pál pápa 1980. április 2-án mentette fel a gyulafehérvári egyházmegye kormányzása alól. Székesegyházának búcsúünnepén, 1980. szeptember 29-én adta vissza lelkét Teremtőjének. Márton Áron püspököt már életében szentnek tekintették. A Szentszék engedélyével 1992-ben indult szentté avatási pere.

MK/Forrás: www.hhrf.org/gyrke

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Csernai Balázs posztgraduális tanulmányokat folytat Münchenben, ahol annak idejére, főpásztora előzetes engedélye alapján, 2004. október 1-én a München-Freisingi Főegyházmegye főpásztorától mellékfoglalkozású kisegítő magyar lelkészi megbízatást kapott a müncheni Magyar Katolikus Misszióban, amelynek illetékessége kiterjed a müncheni főegyházmegye területén élő magyar, illetve magyarul beszélő katolikus hívekre. A Veszprémi főegyházmegye papja.

Csernai Balázs

1980. május 9-én született Tatabányán. Iskoláit Veszprémben végezte: 1986-tól 1991-ig a Cholnoky Jenő Általános Iskolában, 1991-től 1994-ig a Padányi Biró Márton Római Katolikus Általános Iskolában, 1994-től 1998-ig a Padányi Biró Márton Római Katolikus Gimnáziumban. Az érettségi diploma megszerzése után felvételt nyert a Veszprémi Boldog Gizella Szemináriumba (előkészítő év). 1999-től 2001-ig a passaui egyetemen teológiát tanult (Vordiplom), 2001-től 2004-ig a müncheni Ludwig Maximilian egyetemen diplomát szerzett teológiából. Dr. Márfi Gyula veszprémi érsek 2003. április 17-én diakónussá, 2004. augusztus 7-én pappá szentelte a veszprémi székesegyházban.

Doktori munkájának előkészítése mellett, a müncheni Magyar Katolikus Misszióban, főleg az ifjúsági munkában szorgoskodik és alkalomszerűen helyettesíti a misszió plébánosát.

Müncheni magyar szentmisék minden vasár- és ünnepnap 10.30-kor a Damenstift-templomban, Damenstiftstr. 1.

Érdeklődni: Ft. Csernai Balázs, Ungarischsprachige Katholische Mission, Magyar Katolikus Misszió, D-81925 München, Oberföhringer Straße 40. Tel.: 089 / 98 26 37 vagy 98 26 38; Fax: 98 54 19; E-mail: info@ungarische-mission.de — http: www.ungarische-mission.de — vagy: Georgianum, Prof.-Huber-Platz 1, 80539 München, Email: csernaib@hotmail.com

Cserháti Ferenc

Gyermekeknek

ÜNNEPRE KÉSZÜLÜNK

Idén korán érkezik az advent. Csillogó kirakatok hirdetik a Mikulás és a karácsony közeledtét. Sajátos hangulatot kapnak a hétköznapok, de bennünk változik-e valami? Advent a várakozás ideje. Jézus jövetelét várjuk. Annak örülünk, hogy karácsonykor megszületett, eljött közénk, és azóta is eljön hozzánk az Üdvözítő. Az adventi idő alkalmas arra, hogy a körülöttünk élőknek megmutassuk szeretetünket, örömet szerezzünk nekik. Megvigasztaljuk a szomorúakat, felkeressük a magányosakat. Hogyan készülünk az Úr jövetelére? Apuka a kertben fenyőágakat vágott, illatuk bejárja az egész lakást. A szomszédból Marika édesanyjával átjött hozzánk és közösen elkészítettük az adventi koszorút, amelyet négy gyertyával díszítettünk. Ezeket fokozatosan meggyújtjuk, ahogyan közeledik karácsony. Majd előkerült a szakácskönyv, és máris ügyes kezek készítették a finom aprósüteményt. Közben felújítottuk a betlehemi jászolt és új verseket tanultunk. Panka, aki már járatos volt az olvasásban, adventi történetekkel lepte meg családját. Ezeket a hétvégi magyar iskolában kapta. Adventi gyertyagyújtásra meghívták a szomszéd nénit is, aki férje halála óta magányosan él. Nagyon szépek ezek a vasárnap délutánok. Együtt a család. Sült alma illata árad a szobában, és felcsendülnek a karácsonyi énekek. Előkerülnek a társasjátékok, vidámságtól hangos a ház. Advent utolsó vasárnapján felcsendül az ének: „Ég a gyertya, ég, / Az adventi négy, / Azt lobogják, azt hirdetik: / Jézus, üdvözlégy!”

Sok szeretettel:

Judit néni

Fiataloknak

KARÁCSONYI TÖRTÉNET

A pásztorok még csak néhány mérföldre távolodtak az istállótól és a jászolban fekvő Kisdedtől, amikor a láthatáron feltűnt három furcsa alak... Ők is az istálló felé tartottak.

Az egyik nehéz, foltokkal tarkított téli köpenyben járt elől, botorkálva, keresve az istállóhoz vezető utat. Ki volt festve, mint egy bohóc, de vidámságnak, jókedvnek nyoma sem volt az arcán... Csak amikor céljukat elérve, megpillantották a jászolban fekvő kisdedet, futott végig az arcán egy halvány mosoly. Bemutatkozott illedelmesen: Én vagyok a Vidámság, Uram - mondta. Hozzád jöttem, mert az embereknek nincs rám szükségük. Olyan kemény lett ez a világ, hogy nincs már ok a vidámságra, nevetésre. Minden olyan hideg, barátságtalan. Talán ez a köpeny, egy bohóc takarója, őriz még egy kis meleget. Majd betakarta vele a Gyermeket...

A másik vendég is előrébb lépett. A mécses halvány fénye egy nyugtalan, félve körültekintgető arcot világított meg. Aki csak ránézett, láthatta, hogy ennek az embernek nagyon sietős a dolga... Én vagyok az Idő - mondta. Valójában én már alig létezem. Az emberek azt mondják, hogy az idő száll, nem lehet más, csak ok a lótás-futásra, száguldásra. Pedig csak egy nagy titokról feledkeztek meg: az idő nem múlik, hanem lesz, keletkezik, és csak ott, ahol azt be tudják osztani. Ezután a köpenye zsebébe nyúlt és egy homokórát vett elő. A jászolba helyezte és ezt mondta: Még nem késő. Legyen neked mindig elegendő időd, annyi, hogy másoknak is tudj adni belőle...

A harmadik vándor is odaállt a jászol elé. Komoly, fájdalmas arccal mutatkozott be: Én vagyok a Szeretet. Lábbal tipornak az emberek, panaszolta könnyes szemmel. Aki igazán szeret, annak göröngyös az útja... Vedd könnyeimet, olyanok ezek, mint a kiszáradt földet megtermékenyítő eső... Majd az istállóban levők felé fordulva még hozzátette: Ezt a Gyermeket még nevetségessé, bohóccá akarják tenni, sokat fog szenvedni, elveszik életét, mert szeretetével meg fogja változtatni ezt a világot. Egy új, jó csillagzat alá kerül az egész emberiség. Elérkezett az idők teljessége, közénk jött, megtestesült Isten szabadító jósága. Majd elindultak hazafelé, de azok, akik hallották kijelentéseiket és maradtak, még nagyon sokáig elgondolkodtak e titokzatos szavak jelentésén.

Pál atya

MESE A BOLDOGSÁGRÓL

Azon a télen hétéves voltam. Abban a korban lévő, amikor az ember nagy titkok birtokában van. Ismertem az engem körülvevő világ dolgai közötti csodálatos összefüggéseket. Olyan jó volt ebben az izgalmas világban élni, amelyben tudtam, hogy soha nem érhet bántódás.

Ezért igen sajnáltam a felnőtteket, akik vagy nem akartak tudomást venni ezekről a csodákról, vagy egyszerűen felesleges dolgaik között elfelejtették látni a való világot. Pedig bizonyára ők is birtokában voltak egyszer ennek az egyszerű tudománynak. Úgy lehetett ezzel, mint a félbeszakított vásárló körútjáról bőgve hazaérkező Mimicskó, aki tördelve vallotta be a zsörtölődő nagyapinak, hogy elveszítette útközben a pénzét. „Mert megint elbámészkodtál” - morogta dühösen a nagyi, „többé nem bízom rád a vásárlást!”

Kitartóan hallgattam, még akkor is, amikor a szokásos vasárnapi ebéd közben Clarisse néni, reám szegezve kék szemének pillantását azt fuvolázta: „Nagyon megváltozott a kislány! Olyan zárkózott lett”. Anyám, mint minden más, engem érintő megjegyzésre, most is németül felelt: *„Das Kind kommt eben in ein gefährliches Alter!”* Ha tudta volna, hogy már mindent megértettem! A német nyelv elsajátításában ugyanis kitűnő tanárom volt a kíváncsiság. De ilyenkor csak lehajtottam a fejemet, illedelmesen összekulcsoltam a kezem, vagy babrálni kezdtem a copfomba font hajszalagot. Magamban pedig mosolyogtam.

Túl voltunk már december közepén. Számomra a legszebb időszak kezdődött. Ilyenkor egy csapásra megváltozott a világ. Korán jött a tél, napok óta erősen havazott. A frissen hullott hóban elveszett a külvilág zaja, megtisztult a levegő és a hidegtől megszínesedett az emberek arca. Ha jó nagy lélegzetet vettem, a leheletem úgy kígyózott fel a magasba, mintha pipáztam volna.

Titokzatos várakozással telt meg a lakásunk. Egésznap meleg volt a konyhában, az asztalon gyülekeztek a mindenféle formájú aprósütemények, megkezdődött a befőttek felbontása, baracklekvár illat áradt mindenütt. Litvai néni, a házfelügyelő, 10 forintért az udvarban klopfolta a nagy szőnyegünket, Paulinka pedig egy divatos sláger ütemére vikszelte a parkettát. Az egyik lábára a kefét erősítette, a másikra a puha rongyot. A szoknyája zene taktusára ringott egyik sávtól a másikig. Mindenki sürgölődött, tett, vett, jött, ment. Mintha messziről érkező vendég fogadására készült volna, nemcsak a mi házunk, de a környező utcák, az egész város is. Én is vártam valamire, pedig tudtam igen jól, hogy az idén nekem nem fog jutni abból a sok szép színes csomagból, amelyek ott kellették magukat a kivilágított, kidíszített kirakatokban. Nem szólt senki, hogy írjam meg a szokásos kívánságlistámat. Azt is láttam, hogy nagyanyám minden este csak számolt és számolt. Hallgattam tehát. Ennek dacára kitartóan álltam délutánonként a sötétedő szobában a kis számlin és néztem az ablakból a kint táncoló hópelyheket. A nagy óra ketyegése minden perccel közelebb hozta azt a csodát, amire vártam.

Karácsony előtt két nappal olyan sűrűn esett a hó, hogy reggel óta villanyt égettünk a lakásban. Az utcákon sem oltották el a lámpákat. Még a reggeli kiflit mártogattam az édes kakaóban, amikor nagyanyi kikészítette a kabátomat, a kiscsizmát, a piros kötött sapkámat. „Ha elkészültél a reggelivel, öltözz fel szaporán. Be kell mennünk a városba!” Ekkor megláttam a sarokban azt a kis barna utazótáskát, és azonnal tudtam utunk célját. Ez a régi táska igen furcsa szerepet töltött be családunkban. Gonoszul nyelte el vagyonkánk legszebb darabjait, de végeredményben komoly segítségünk is volt. Igazi pénzforrás. Ha tartalmát kiürítették abban a nagy komor házban, akkor sok piros százas virított nagyanyám kezében. Mehettünk vígan a csarnokba bevásárolni, megtelt az éléskamra. Én rém izgalmasnak találtam ezt a csereberét.

A táska most is megtelítve várakozott. „No, még ezt is hozzáteszem” - és máris nyúlt nagyanyám keze a kisasztalon fekvő porcelán figuráért. Értékes, nagyon régi darab volt ez a jászolban fekvő Kisjézus. Mivel én nagyon szerettem, a tisztántartását, gondozását reám bízták. Minden évben helyet kapott a karácsonyfa alatt. Mihelyt azonban az ajándékozás után szétoszlott a család, én sietve betakartam egy meleg babaruhával, hiszen olyan védtelenül feküdt egyedül a jászolban. Csak egy darab gyolcs volt a hasikáján, az is hideg porcelánból. „Még messze van az ünnep vége, meg ne fázzon nekem” - gondoltam. Pedig a hideg ellenére bátran mosolygott, még a két kis karját is széttárta. Ezért szerettem én úgy, mert sokkal, de sokkal bátrabb volt, mint én. Én ugyanis, ha fáztam, akkor rögvest nyavalyogni kezdtem.

Rémülten néztem nagyanyámra. A torkom összeszorult, ezért csak igen halkan tudtam kinyögni azt a pár szót: „Ezt ne, ezt ne vigyük el!” Omi vigasztalni próbált, hogy ne sírjak, visszahozzuk nemsokára. Legkésőbb húsvétra nálam lesz megint. Csak hát oly sok most a fizetnivaló! Nem figyeltem az értelmetlen szövegre, a bőgést is abbahagytam. Megfogtam a kezét és mentünk a havas utcákon a nehéz táskával. Hiába erőlködtem, a könnyeim csak folytak, folytak szüntelen. Mentünk a siető embertömeg kellős közepén és senki nem vette észre, hogy egy boldogtalan kislány lépked közöttük.

A nagy házban sokan voltak. Itt rendszerint nagyon tapintatosan viselkedtek az emberek. Senki sem mustrálgatta a másikat, sem a hozott holmikat, senki nem tolakodott. Itt mindig szomorú emberek voltak, ezért ma örültem, hogy nem kell szégyellnem a sírást. Ma jól közéjük illettem. Vártuk a sorunkat, végre mi kerültünk a kis ablak elé. Nagyanyám kirakta sorjában a holmikat az ablak előtti pultra, volt közöttük ezüstkanál, régi szőttes, kézimunkák, aranyláncok és egy régi gyűrű. Jól ismertem minden darabot, hiszen évente legalább kétszer vittük, hoztuk azokat. Az ablak mögött valaki ült, csak a kezét láthattam amint lecsapott a holmikra és behúzta magához. Nem lehetett olyan nagyon gonosz az illető, hiszen a végén pénzt adott nekünk. Ma más véleményen voltam. Utoljára került sor a porcelán Jézuskára. Már ott nevetett a pulton, amikor lábujjhegyre álltam, hogy elérjem az ablak magasságát, és mint beteg galambbal szokás, védőn a kezembe vettem a kis figurát. „Nagyon tessék rá vigyázni, kérem szépen, nehogy megfázzon” - suttogtam az ablakon túlra és féltőn, puhán tettem le elé az én kincsemet.

Nem tudom mi történt az ablak mögött, azt sem mennyi idő telt el. Az ember már gyermekkorában sem képes érzékelni az idő múlását, ha fájdalom nyomorítja a lelkét. „Na azért mindent nem tudunk bevenni, elvtársnő” - hangzott hirtelen az ablak mélyéből, és a titokzatos kéz máris visszatolta a porcelán figurát. Máig is emlékszem, óvatosan tette, vigyázva, mint beteg galambbal szokás.

Hangosan felsikítottam, és amíg Omi visszacsomagolta a Jézuskát a táskába, tapsoltam és összevissza ugráltam. Mögöttünk az emberek nem értettek ebből a látványból semmit, de mégis, amikor a fekete kabátos idős asszony elhaladt mellettük a bolondos jókedvű, ugrabugráló kislánnyal az oldalán, sokan elmosolyodtak.

Kint az utcán zuhogott a hó, az ember alig látott az orra hegyéig. Legszívesebben megöleltem volna az egész várost. Ehelyett széttártam a karom, égnek emeltem az arcomat, kitátottam a számat szélesre és bekaptam egy-egy hópihét. „Jaj, de szép lesz ez a karácsony!” Tisztán hallottam, hogy a táska mélyén vidáman kuncogott a Jézuska. „Otthon varrok neked saját babaruhát, meleget” - ígértem neki.

Egy furcsa, de nagyon kellemes érzés vett erőt rajtam. A szívem vadul dobogni kezdett. Féltem, hogy még kiugrik a helyéről és a piros kötött kabátom sem tudja ezt megakadályozni. Csak sok-sok év után, meglett felnőtt koromban tudtam nevet adni ennek a csodálatos érzésnek. Úgy neveztem, mint a többiek: Boldogság.

Hedrey Ildikó

67,8 millióra nőtt az amerikai katolikusok száma

Az elmúlt években az amerikai katolikusok száma 67,8 millióra nőtt. Ez 560 000-rel több, mint 2003 végén, jelentette a CNS amerikai hírügynökség. A katolikusok emelkedő száma összefüggésben lehet azzal, hogy egyre több a latin-amerikai bevándorló. Amerika egyházi statisztikája szerint a katolikus házasságkötések száma 30 éve tartó negatív hullámban van, amely az elmúlt években még erőteljesebb lett. Így 1970-ben, amikor a katolikusok száma 48 millió volt, körülbelül 426 000 egyházi házasságot kötöttek az USA-ban. Bár most 40%-kal több katolikus van, a házasságkötések száma csak 2004-ben 223 862 volt. A keresztelők száma 985 141-ről (2003) 977 578-ra (2004) csökkent. Az amerikai világi és szerzetespapok létszáma 2004 végén 43 422 volt (800-zal kevesebb, mint a megelőző évben), 69 963 szerzetesnő van (ami 1500-zal kevesebb a 2003-as adatoknál). KAP/MK

Madridi levél

KIÉRDEMELT JUTALOM

Huszonötödször ítélték oda Oviedo észak-spanyol egyetemi és székvárosban az Asztúria hercege díjakat. (Ez a spanyol trónörökös címe.) Minden esztendőben nyolcat adnak ki a tudományos kutatás, irodalom, művészetek, sport és társadalmi tevékenység terén érdemet szerzett, bel- és külföldi személyeknek és szervezeteknek. Az idei kitüntetettek között volt többek között egy olasz politológus, egy brazil írónő, egy orosz táncosnő és egy spanyol autóversenyző-világbajnok. Az Egyetértés-, Concordia-díjat pedig ötvenöt jelölt közül az Irgalmas Nővérek Társulata kapta a rászorultakért végzett, emberbaráti munka elismeréseként. Mellettük a hármas döntőbe a Nemzetközi Munkaszervezet és a Spanyol Országos Szervátültetési Szövetség került.

Mint ismeretes az Irgalmas Nővérek Társulatát Párizsban, 1663-ban Páli Szent Vince és Marillac Szent Lujza alapította és állította a szegények és mellőzöttek, „marginináltak" szolgálatába. Ma a világ 93 országában működik 23.045 nővérrel. Kórházakban betegeket ápolnak, gyermekotthonokat és aggmenhelyeket tartanak fenn és látnak el, fogyatékosokat gondoznak, elemi és középiskolákban tanítanak, újabban kábítószerek rabjaival, AIDS-betegekkel és bevándorlókkal is foglalkoznak. S mint már kezdetben is, enni adnak és hajlékot nyújtanak a rászorulóknak. Ha anyaházuk felé járok, itt Madridban is gyakran látom az ebédre várók sorát, öregeket és fiatalokat, bennszülöttek és bevándoroltakat, rongyosakat és aránylag jól öltözötteket.

Az idők folyamán a nővérek külseje megváltozott. Eltűnt fejükről a nagy fehér bóbita, - úgy tudom, egy francia vidék népviselete ihlette, - helyére egyszerű, kék fátyol került, szoknyájuk pedig megrövidült egy kicsit. Nem változott azonban szellemük és munkájuk, a rászorulók szolgálata Isten nevében s az Ő dicsőségére. A nővérek a kitüntetést, amellyel javadalmazás is jár, - örömmel fogadták, annál is inkább, mert egyáltalán nem számítottak rá. A nyilvános elismerés ezúttal egy közösségnek szólt, amelyről nem szokott írni a sajtó, csöndes tevékenysége azonban szinte mindennapunkhoz tartozik.

A levélíró az Egyetértés-díjnak különösen örült, mivel évtizedekkel ezelőtt, fiatal menekültként Ausztriában ugyancsak az irgalmas nővérek támogatását élvezte és ez tette lehetővé, hogy egyetemi tanulmányokat folytasson. (Utaltam is rá egyszer Emlék című levelemben.) Az akkori nővérek mind megtértek az örök hazába, vannak azonban újak a kibővült anyaházban, az azóta szebb és nagyobb templomukban a Salzach-parton.

A spanyol díj nekik is szól. S szinte úgy érzem, nekem is van valami részem benne, mivel újhazámból származik. Köszönetnek tekinthetem a segítségért, amelyet én kaptam valamikor és sok-sok évvel később csak egy pár euróval tudtam viszonozni, most pedig néhány hálás sorral.

Rónai Zoltán

A KATOLIKUS EGYHÁZ AUSZTRIÁBAN

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Egyháztörténeti Bizottságának sorozata, az *Ecclesia Sancta* újabb, 9. kötete az ausztriai katolikusok történetével ismertet meg. Mivel Ausztria területe a történelem során erőteljesen változott, a szerkesztés arra törekedett, hogy a mai államterületet vegye figyelembe, így kimaradt néhány tanulmány, amely az újkori velencei, toszkánai egyháztörténelem érdekes szempontjaival foglalkozik és az olasz eredetinek az olvasóit bizonyára érdekli, a magyar olvasó azonban jobbára a németajkú Ausztria története iránt érdeklődik.

A kötetben nem a téma rendszeres tárgyalását találjuk, hanem időrendben egy-egy tanulmányt, melyeknek eredetije többnyire a *gazzadai* Ambroziánus Alapítvány 1996. szeptemberében tartott

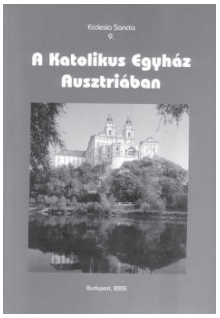

tanulmányi hetén elhangzott referátum. Így az egyes témák: A misszionálás korszaka, a középkori egyház átfogó ismertetése, reformáció és ellenreformáció, keresztes prédikátorok a XVII. században, a Habsburg reformtörekvések gyökerei, népi vallásosság és jozefinista reformok, a barokk templomépítészet, a XIX. század átfogó ismertetése, végezetül: az Apostoli Szentszékkel való kapcsolatok az utolsó másfél évszázadban.

Ez már az ötödik kötet, amely a *gazzadai* sorozatból válogatva, magyarul is megjelenik, így az *Ecclesia Sancta* sorozat méltán tekinthető a gazzadai VI. Pál Ambroziánus Alapítvány sorozata kistestvérének. Mint ismeretes, ez az alapítvány pápai jogú, és a milánói főegyházmegye kezelésében működik. Célkitűzései között szerepel Isten Szolgája II. János Pál pápa gondolatának realizálása: a keresztény Európa gyökereinek jobb megismerése. Szerény eszközeivel ezt szolgálja ez a kötet is.

A fordítás *Rostáné Vida Ilona* és *Szabó Zsuzsanna* gondos munkája. A kötetet három térkép és 36 illusztráció egészíti ki.

(Ecclesia Sancta sorozat, 9. kötet. 306 l. Kiadja: a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Egyháztörténeti Bizottsága. Budapest, 2005. Terjeszti. Szent István Társulat. F. ára: 2200 Ft.)

Somorjai Ádám OSB

SZÁZÉVES A PESTI BAZILIKA

Kereken száz esztendeje készült el a budapesti Szent István bazilika. A főoltárt 1905. november 9-én szentelte fel *Kohl Medárd* püspök; a Szent Imre, a Nagyboldogasszony valamint a Szent Cecília oltár felszentelésére egy héttel később került sor, de az épületet - ünnepélyes keretek között - csak Szent Erzsébet napján nyitották meg a hívők számára, ezáltal is tisztelegve az uralkodó, Ferenc József szépemlékű és a magyarokat különösen kedvelő felesége, Erzsébet királyné emléke előtt. A századik évfordulóra rendezett eseménysorozat csúcspontja november 19-én volt, amikor *Erdő Péter* bíboros, Magyarország prímása főpapi misét mutatott be a bazilikában.

A templom alapkövét 1851-ben tették le, de felépítése - csakúgy, mint az építkezés előkészülete - évtizedekig húzódott el. A pesti polgárok ugyanis még a XIX. század elején elhatározták impozáns templom megépítését és ennek érdekében a városi hatóságok sorsjegyet bocsátottak ki a költségek fedezésére. A bazilika tervének elkészítésére *Hild Józsefet* kérték fel, ugyanis ő már jó tapasztalatra tett szert az egri és az esztergomi székesegyház megépítésével. A földmunkákat 1846-ban kezdték meg, de a 48-as szabadságharc hosszú időre visszavetette, így az alapkőletételéig kereken öt év telt el. Hild József idős korában kapta a megbízatást, ezért nem tudta rendszeresen ellenőrizni az építkezés menetét. Halála után a város *Ybl Miklós* építészmérnököt kérte fel a munkálatok folytatásával. Ő hamar rájött, hogy a kupola kivitelezése nem történt szakszerűen, ezért nem követelt emberéletet, amikor a félig elkészült kupola beomlott. A jó egy évig is elhúzódó romeltakarítás idején Ybl Miklós alaposan átdolgozta Hild József terveit és az építkezés már új szellemben folytatódott, azonban 1891-ben Ybl is elhunyt, úgyhogy végül is *Krauser József* építészmérnök felügyeletével fejeződtek be a munkálatok. Ő gondoskodott a templombelső díszítéséről is.

A II. világháború végén súlyosan megrongálódott a Szent István bazilika is. A károkat a 40-es évek végén nagyjából kijavították, de igazi felújítására csak a rendszerváltás után került sor. A költségek viselésének terhét megosztották a főváros és a katolikus egyház, illetve a hívek között: a kupolából lehullott vörösréz-lemezekből angol ónnal ötvözött érméket készítettek, amelyeket áruba bocsátottak és ezeket a hívők tömegesen vásárolták, hogy hozzájáruljanak a kiadások fedezéséhez.

A bazilika kanonokja *Szabó Géza*, aki 1982 óta szolgál a templomban. Kinevezésekor két feladatot kapott Lékai László akkori bíboros prímástól: állítsa vissza régi fényébe a bazilikát és tegyen meg mindent Szent István és a Szent Jobb iránti tisztelet erősítésére. A bazilika ma újból eredeti fényében várja a hívőket, 1989. augusztus 20-a óta pedig ismét engedélyezik a 40 éven át betiltott Szent Jobb körmenetet Budapest utcáin.

Vincze András

Londoni levél

CS. SZABÓ LÁSZLÓ HITE

Idősödésünk jele, ha atyai barátainkat, akik még nem is olyan régen közöttünk jártak, egyszer csak születésük századik évfordulója alkalmából kezdik megcikkezni, konferenciázni, koszorúzni. November tizenegyedikén Cs. Szabó László centenáriuma is elkövetkezett, s Budapestre repültem a Petőfi Irodalmi Múzeum Cs. Szabó-kiállítására (ha már a londoni Magyar Kulturális Központnak nem jutott eszébe ünnepelni az évtizedeken át Angliában élt írót, csak a párizsi társ-intézményben emlékeztek meg róla, még hónapokkal ezelőtt.)

Cs. Szabó esszéíróként, esszéregényszerzőként volt a legrangosabb, ha van is néhány sikerült novellája és tartalmas költeménye, prózaverse. Az esszé pedig morális műfaj, különösen a világtörténelem embert próbáló szakaszaiban. Ami nagyszerű volt Csé-ben, hogy protestáns létére, református prédikátor-ivadékként, a „legmagától" értetődőbb természetességgel adta át esszéit s egyéb írásait közlésre a Békés Gellért által szerkesztett római Katolikus Szemlének. Írt oda arról is szép tanulmányt, hogy miféle katolikus, illetve protestáns szellem hatja át a magyar történelmet (1971). Részt vett, előadott a Magyar Ökumenikus Találkozókon.

Hogy állt a hittel? Mondható, hogy intellektuális, tehát rákérdező természetű volt viszonya Istennel, egyházzal. Így vallott erről a Hűlő árnyékban lapjain:

„Hiszek az irgalomban s a kegyelmező Istenben, de (a) hittételek nagy része hidegen hagy, s nem próbálom áthidalni az újszövetségi szöveg homályait és belső ellentmondásait, úgyis megteszi már hangosan a protestáns és hangfogóval a katolikus hittudomány."

Íróember irodalomnak is tekinti az Újszövetséget, s mert régi szöveg ez, többszerzős, valóban vannak a teológia által kibogozandó ellentmondásai. Ám Cs. Szabó pontosan tisztában volt azzal, hogy a tanításnak nem ez a lényege, hanem egyrészt azok a passzusok fontosak, amelyek nem hagyják hidegen a bibliaforgatót, mert nincs bennük semmiféle homály, másrészt a lényeg az üzenet. S a Szentírás üzenete megfogant, hiszen a memoár-szerző ezt mondja könyvében:

„Azon igyekszem, hogy viselkedésemben összebékítsem a keresztény alázatot a reménytelenül is sztoikus kitartással."

Kétségtelen, hogy a felfogás egyéni, de elfogadható. Cs. Szabó számára ugyanis fontos volt, hogy egyéniségében legyen valami az „antik rómaiból" is. S sztoicizmusa „predesztinációs hitével" párosulva segítette át a nehéz sorsfordulókon.

Azt írja, hogy gyötörték kételyek, elsősorban az emberi ostobaság és a vérszomj láttán. Felveti a kérdést: „Vajon így festett eredetileg Isten nagy világterve?" S ehhez teszi hozzá, hogy senki ne vegye káromlásnak, inkább csak tréfának, de miért foglalkozott előbb az Úr a vizekkel és a hegyekkel, virágokkal és madarakkal, mint velünk? Minket utolsó napra hagyott, amikor talán már kicsit elfáradt a teremtés nagy munkájában.

A kételyek azonban soha nem ingatták meg azt a bizonyos predesztinációs hitet az íróban.

Születése századik évfordulóján, ha Cs. Szabóra, a színes egyéniségű, sziporkázóan nagyműveltségű emberre, barátra gondolunk, idézzük fel, amit Chartresi rózsa című költeménye utolsó soraiként, annak csattanójaként írt:

„...köszönöm Uram, hogy a könnyben és vérben forgó kicsi bolygódra keserű mocsokban, siralomban kiszólítottál / sivár veszedelmek közt játszva az öveden tartottál / tövises földeken, tengeren, szirteken hánytorgattál / herkulesi próbákba taszítottál / vétkeimben irgalomra tanítottál /...halálom után is örökkön hagyd meg Uram a szerelmet a szívben / őrizd meg az örömet a földön!"

Sárközi Mátyás

Alapításának 975. évfordulóját ünnepli a Szeged-Csanádi Egyházmegye

Szegeden májusban tudományos konferencián idézték fel az egyházmegye történetét, szeptemberben pedig ünnepi szentmisében emlékeztek meg az alapító Szent Gellértről. A Szent István uralkodása alatt létrejött egykori csanádi püspökség territóriuma ma már három országhoz (Magyarország, Szerbia-Montenegró és Románia) tartozik. Ezért legalábbis lélekben együtt ünnepel a Szeged-Csanádi Egyházmegyével a Nagybecskereki és a Temesvári Egyházmegye is.

A szegedi dómban a homíliát Erdő Péter bíboros mondta, aki beszédében felidézte az alapító Szent Gellért püspök alakját és vértanúságát. Ez a vértanúság „megszentelte egyházmegyéjét is, lelki erőforrás volt utódai számára. Szent Gellért korához hasonlóan, ma újra azt látjuk, hogy nagyon fontos az alapok megteremtése: a kultúra, az oktatás és az általános emberi értékekre való nevelés a hit továbbadása szempontjából is. Mindez különös emberi erőfeszítést, hívő optimizmust, népeket átfogó katolikus összetartást kíván" - fogalmazott Magyarország prímása.

A Csanádi püspökség létrehozására 1030 körül került sor. A feladattal Szent István király, fiának, Imre hercegnek korábbi nevelőjét, Gellértet bízta meg, aki szerzetestársaival érkezett ide, és nagy lelkesedéssel vetette bele magát az egyházszervezés munkálataiba. Az új püspökség székhelye Marosvár (később Csanád - ma Cenad, Románia) lett. Mai területét tekintve a Szeged-Csanádi Egyházmegye a harmadik legnagyobb kiterjedésű a mai Magyarországon - Csongrád és Békés megyék egészét, valamint Jász-Nagykun-Szolnok megye egy részét foglalja magában. A katolikusok össznépességhez viszonyított aránya a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye után itt a legalacsonyabb, 38 százalék. A csaknem 360 000 hívő lelkipásztori gondozását 89 aktív és 14 nyugdíjas pap végzi. Több mint 20 szeminarista készül a papi hivatásra. MK

A JÓ ÍRÁS FELTÉTELEI - A NYELV ÉS FORDÍTÁS
Egy régi interjú Márai Sándorral

Ez az interjú Márai Sándorral a Szabad Európa Rádió new yorki stúdiójában készült 1954 karácsonyán. A mondanivalója azonban ma is elgondolkodtató. A beszélgetés karácsonyi témával kezdődik. Angolszász otthonokban ugyanis ezen az ünnepen mindig újra olvassák Dickens „Karácsonyi énekét". Első kérdésünk:

Mi az, ami Dickens műveiben változatlanul hat az emberekre?

Márai felelete: Dickens ereje talán az, ami a gyengesége. A karikatúraszerű túlzás alakjai, témaválasztása, hőseinek sajátosságai; minden eltúlzott torz rajzszerű. A dickensi hősök olyan picsogóan érzelmesek, ahogy épérzésű ember soha nem viselkedik az életben sem, az irodalomban sem. Copperfield Dávid sorsa viszolygásra ingerlően megható. Dickens éppen abban volt nagy, ami elviselhetetlen benne, tehát a szentimentális túlzásban, az alakok panomtikumi bábúkra emlékeztető megmintálásában; „Micawber" és mind a többiek, Dickens hősei egyszerre szentimentálisok, és ugyanakkor torz karikatúrái önmaguknak. Dickens zsenije megmutatta, hogy az ember egyidejűleg torz túlzása is önmagának, a személyiségnek. Nemcsak olyanok vagyunk mint a valóságban, hanem önmagunk karikatúrája is vagyunk. Az olcsó hatásvadászó érzelmességen túl a zseni megmutatta az emberi alakban a torz túlzott valóságot. Talán ez sikerének titka. Száz év előtt, mint ma. Az irodalomban Dickens napfogyatkozást okozott, mindenkit elhomályosított.

Mi a nagy író kritériuma?

Márai: Azt hiszem úgynevezett nagy írók nincsenek, csak jó és rossz írások vannak. Helyesebb, ha a kérdést így fogalmazzuk: mi különbözteti meg a jó írást a másfélétől, a csak tehetséges, csak ötletes, csak mulattató, ríkató vagy oktató írástól? Talán a katarzis. A szó penészes szeminárium szagú, mégis ez a nagy elválasztó. Mi is az a katarzis? Tisztulás, megkönnyebbülés. Minden nagy írásnak ez a titka. Ha az ember sokat és sokfélét olvas, tapasztalja, hogy kevés írás marad meg élményszerű erővel az emlékezetben. De a világirodalom néhány művében eleven marad ez a tisztító energia. Visszagondolok nagy művekre. Igen, remekművekre. Nem kívánom még egyszer őket elolvasni, de az olyan írást, mint Tolsztoj elbeszélése, az „Iljics Iván halála", keveset olvastam. Mi történik ebben a novellában? Egy ember megöregszik, megbetegszik. A betegség és a halódás időszakában látja elmúlt életét és megérti, hogy az egész, az élet cselekménye nem volt különösen erkölcsös, sem értelmes. Mégis volt valami értelme annak, hogy élt. Ezzel a tudattal hal meg. Az olvasó behajtja a könyvet, másra gondol, másról beszél. De később évek múltán eszébe jut Iljics Iván, és úgy érzi, igen, az életnek mégis volt valamilyen értelme. Ez a katarzis, ez a jó írás. Ez nagyon ritka. Minden más csak irodalom.

Ad-e egy nemzet irodalma karakterképet magáról a nemzetről?

Márai: Feltétlenül. A nemzet a felfokozott, az egyénen túl felnagyított személyiség. És most, amikor a tömegek világa van alakulóban, a nemzeti egyéniség változatlanul szól a világhoz. Igaz, hogy mindig csak Monsieur Duran, Mr. Brown vagy Senior Ordaz beszél vagy ír. De ugyanakkor mindig a francia, az angol, vagy a spanyol is ír vagy beszél. A nagy nemzeti irodalmak nemcsak dörögnek és hivalkodnak, hanem árulkodnak, pletykálnak is. Egy jó író nemcsak egy francia család magánéletéről mesél, amikor regényt ír, hanem a francia nemzet magánéletéről is. Nemrég elolvastam, vagy inkább újra olvastam Maupassant remekét, az „Egy élet" című regényt. Ebben a regényben nem történik semmi érdekes. Egy fiatal leány férjhez megy, megéli a házasélet, a családi élet monoton élményeit, aztán megéli a személyes sorsot, megöregszik. Ennyi az egész. És ez a banális történet olyan mélyen titokzatosan francia, olyan teljesen elmondja egy élet tükrében azt, ami a magánéletben azonos a nemzeti karakterrel, mint Michelet sok kötetes történelmi műve. De a magyar irodalom elsőrendűen lírai. Talán ez egyik oka, hogy keveset tud a magyarról a világ. Verset lehet jól vagy rosszul fordítani, de annak volt igaza, aki azt mondotta, a költészet mindig az, ami kimarad a fordításból.

Hogyan látja a magyar irodalom fordítási lehetőségeit külföldön?

Márai: Engedelmet kérek, hogy személyes tapasztalattal feleljek. Magyar író vagyok, és több mint másfél évtizede élek idegenben. A nap azzal telik el, hogy angolul, franciául, németül olvasok és aztán magyarul írok. Csak idegenben érti meg az író, milyen hihetetlenül tömör nyelv a magyar. Az indogermán nyelvekhez viszonyítva egy a háromhoz ez a tömörség a magyar nyelv javára. Én személy szerint magyarul: vagyok, az egy szó. Indogermán nyelven ez már két szó, múlt időben mint a jövőben még mindig csak egy szó vagyok magyarul, ellenben angolul stb. már három szó, voltam, vagy leszek. Ez így megy végtelenül és ez a hihetetlenül tömör magyar nyelv telítve van meglepetéssel, játékkal, ötlettel. Ki érti meg idegen nyelven miért választja el egy betű a magyarban a „mértéket" az „értéktől", az „igazságot" a „gazságtól", miért kancsi rím szociális értelemben is a „cseléd" és a „család". Miféle dialektikus pesszimizmus, ami a magyart arra készteti, hogy a világot üresnek lássa, világűrnek nevezze azt, amit az indogermán nyelvek a „Raum", a „Space" az „Espace" fogalmával jelölnek, tehát, mint térfogatot említik. De a világ a magyar nyelv számára nem elhatárolható, fogalmilag megjelölhető térfogat, hanem üresség. A példáknak nincs elejük, sem végük. A magyar nyelv szelleme, filozófiája más, mint az indogermán nyelvek szelleme. Nem lehetetlen a fordítás, de nagyon nehéz, hiszen tudjuk, hogy nemcsak az író ír, hanem a nyelv is ír, fogalmaz. És az író csak addig a határig tudja kifejezni gondolatait, amíg a nyelv engedi.

Tapasztalata szerint melyik nyugati nyelv tudja a legtalálóbban tolmácsolni a magyar irodalmat?

Márai: Talán a leglágyabb, a legzeneibb: az olasz. Nem tudom miért, de magyar írás olasz fordításban ismerősen hangzik. Nagy titok a fordítás. Elmondok egy példát. Négy évvel az 56-os forradalom után levelet kaptam Svájcból. Kálvinista pap írta, lelkész Bern közelében. Azt írta, magyar menekültek érkeztek a környékre, kötelességének érezte, hogy törődjék velük. Egy napon egy könyvkereskedésben, ahol magyar könyveket is árultak, találomra leemelt a polcról egy magyar regényt, hazavitte. Lapozta, egy szót sem értett magyarul. Elhatározta, hogy megtanul a könyvből magyarul és lefordítja a regényt németre. A könyv címe: Szindbád hazamegy. Én írtam. Engedélyt kért a fordításra. Lebeszéltem. Képtelenségnek rémlett a vállalkozás, de nem engedett. Szótárakat, nyelvtant vásárolt és nekilátott szóról-szóra, betűről betűre a fordításnak. Két évvel később megint írt. Meg akart nyugtatni, hogy már ismeri a magyar szintakszist, haladt a magyar nyelv ismeretében és a levelet a német megszólítást követően így folytatta magyarul: *hát elkészülni leszek*. És ami a legkülönösebb csakugyan elkészült. A fordítás kitűnő. Természetesen gyanakodtam, úgy képzeltem, volt a közelében magyar segítség. De minden oldalon akadtak félreértések, amelyek meggyőztek, hogy ez a különös ember teljesen egyedül szótárral és nyelvtan segítségével fordította németre a magyar könyvet. Például a regényben szó esik Kaffka Margit „Színek és évek" című regényéről. Ezt így fordította: Szenen und Jahren. Tehát nem Farben, ami a színes szín, hanem Szenen, ami játékszín, jelenet. Ilyen hiba akadt bőségesen. Mégis a könyvből egyedül megtanult magyarul és lefordította a regényt németre. Az ilyen valószínűtlenül ritka tünemény. De ez is megesik.

Nem kell attól tartani, hogy a legtöbb kultúrországban törésre kerül sor a humanisztikus kultúrszemlélet és a technikai kultúra felé fordult tömegek között?

Márai: Erről ma sok jeremiádot énekelnek. Nem hiszem, hogy van ilyen törés. Az irodalom feladata sokféle. Oktat, vígasztal, mesél, szórakoztat, megráz. Ez minden kultúrában emberi feladat és az irodalom soha nem fordulhat el az embertől, mert akkor elveszti értelmét. De bizonyos, hogy a hihetetlenül gyors változások korában az irodalom, tehát az emberi fantázia médiuma, nem tud mindig lépést tartani a változásokkal, melyek az emberi élményvilágban most mindennaposak. Nemrégen Voltaire írásait lapoztam. Egyik regényes pamfletjében 200 évvel előbb ez a nagy szellem arról fantáziál, hogy két űrhajós, a Szíriusz és a Szaturnusz lakói kirándulásra indulnak a világűrben. Megérkeznek a Földre, és ha már itt vannak, gyorsan körüljárják a földgolyót. Voltaire könyvében a regényhősöknek, akik mitikus lények, 36 órára van szükségük ahhoz, hogy szellemtalpakon körüljárják a földgolyót. 200 évvel később az asztronautáknak már csak 90 percre van szükségük ahhoz, hogy megtegyék ugyan ezt a vándorutat a Föld körül. Voltaire fantáziájának még mitikus vonatkozásban is olyan időegységekkel kellett dolgozni, amelyek a technikus számára 200 évvel később már nevetségesen maradiak. Az irodalom más vonatkozásban is tért és időt vesztett a valósággal szemben, de a feladatát, értelmét nem veszítette el. Meg kell mutatnia mi az, ami a változásban állandó, emberi. És ezen túl, meg kell kísérelni, hogy elmondja, mit jelent az embernek a világ. Mallarmé, a francia költő ezt mondotta a fiatal Claudelnek: Soha ne azt kérdezze, mi ez, mindig csak azt kérdezze, mit jelent ez? Az író ma sem kérdezhet mást.

Márai Sándorral beszélgettünk.

(Az interjú tudomásunk szerint nyomtatásban itt jelenik meg először. Közreadta: Ramsay Győző.)

Nem olyan fontos, hogy mindennap írjál; fontosabb, hogy mindennap olvassál. A művelődéshez mindig legyen időd, mindennap. Mert nem biztos, hogy használsz hazádnak és az emberiségnek, mikor alkotsz valamit; isteni kegyelem kell ehhez. De bizonyos, hogy használsz magadnak is, hazádnak és az emberiségnek is, ha mindennap időt adsz lelked művelésének...

Nem fontos, hogy sok író legyen egy közösségben, de fontos, hogy sok olvasó legyen. Nem fontos, hogy te szövegezd meg a szépet és igazat; fontosabb, hogy megismerjed.

Márai (1900-1989), Füves könyv

RÉGÉSZ-TALÁLKOZÓ KÁRPÁTALJÁN
Emlékezés Lehoczky Tivadarra

Kárpátalja a magyaroknak, Zakarpatia az ukránoknak az egykori Magyarország észak-keleti területe, az Erdős-Kárpátok a Keleti Beszkidek és a Máramarosi-havasok alján. Az Észak-keleti Kárpátok gerincén széles hágók vezetnek át. Az Ung folyó völgyéből az Uzsoki-hágó, a Fekete-Tisza völgyéből a Tatár-hágó, és - ezt ma minden gyerek tudja Magyarországon - a Latorca festői völgyéből a Vereckei-hágó, amelyen keresztül több mint ezeregyszáz évvel ezelőtt a magyarok bevonultak mai hazájukba, a Kárpát-medencébe. Ezzel az aktussal Kárpátalja története kezdettől fogva elidegeníthetetlen része a történelmi Magyarországnak. Gazdag történetéből említsük meg a szintén közismert tényt: Zrínyi Ilona hősiesen védi a munkácsi várat, amíg 1688-ban feladására kényszerül; innen indul az Esze Tamás vezette felkelés és a Rákóczi-szabadságharc, amelynek emlékét őrzi az 1989-ben ismét helyreállított turulmadaras Emlékoszlop Tiszaújlak és Tiszabecs között.

Kárpátalja legrégibb történetének, a kezdettől a honfoglalásig, kutatatása a 19. században Lehoczky Tivadar nevéhez fűződik. Összegyűjtötte és több mint száz tudományos dolgozatban és könyvben feldolgozta a felszínre került leleteket; magángyűjteménye ma a Munkácsi várban megnyílt múzeumnak az alapját képezi. Megírta Bereg vármegye történetét. Születésének 175. évfordulóján a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség alelnöke, Brezovics László, a Kárpátaljai Regionális Múzeum, Kobál József személyében nemzetközi tudományos konferenciát szervezett októberben Ungváron, „A Kárpát-medencében előkerült bronz- és aranykincsek a Kr. sz. előtti 2. és 1. évezredből" témáról, amely Lehoczky fő kutatási területe volt. Ma még kevesen tudják, hogy ezeknek az őskori kincseknek vallási vonatkozása van. A kutatók többsége szerint áldozati jellegűek, s azokat a pogány istenek tiszteletére ajánlották fel, illetve rejtették el a földben. A konferencián megjelentek és előadást tartottak Németországból: Stefan Schwenzer, a berlini egyetemről, Wolfgang David, a müncheni egyetemről; Magyarországról: Kovács Tibor, a budapesti Nemzeti Múzeum főigazgatója, Tóth Katalin, a Hódmezővásárhelyi Múzeumtól; Erdélyből, illetve Romániából: László Attila professzor a iasi egyetemről, Kacsó Károly, a Nagybányai Múzeum aligazgatója, Marta Liviu a Szatmári Múzeumtól; a mai Szlovákiából Vacláv Furmánek professzor és Josef Vladár a nyitrai régészeti intézettől; Wojciech Blajer professzor, a krakkói egyetemről; Ukrajnából, az egykori Galíciából: a Nemzeti Könyvtár, az egykori Ossileum nyugdíjas főigazgatója, Larysa Kruselnicka Lembergből és még sokan mások. A konferencia végeztével a résztvevők a Kárpátokba kirándultak, ahol Tiszakirván, az egykori Ugocsa megyében, egy őskori kultikus helyet, szentélyt néztek meg. - Ezzel a konferencia eredményesen zárult, méltó megemlékezés volt az egykori Magyarországon alkotó Lehoczky Tivadarról, Kárpátalja történelmének úttörő kutatójáról. A jelen sorok írója a konferencia megnyitóján tartott német nyelvű köszöntőjében felhívta a figyelmet arra, hogy más személyiségeknek is, akik aktívan részt vettek a Kárpát-medence kutatásában, szervezzenek hasonló megemlékező ülésszakokat.

Báder Tibor régész, Hemmingen

Európai Magyar Papi Konferencia Bécsben, 2006. május 22-25.

HÍREK - ESEMÉNYEK

A Stasi figyelte Ratzinger bíborost

Az egykori NDK titkosszolgálata 1974-től - egészen a kommunista rendszer összeomlásáig - figyelte a jelenlegi XVI. Benedek pápát. Német lapértesülések szerint nyolc különböző informátor szállította annak idején az értesüléseket Josef Ratzinger bíborosról. A Stasi bizonyítékokat keresett a bíboros esetleges náci múltjáról, de a legnagyobb erőlködés ellenére sem talált semmit. A Szentatya múltjára vonatkozó akták vizsgálatát a Bild am Sonntag című bulvárlap kérelmezte a Stasi-dokumentumokat őrző berlini hivataltól. Amikor kiderült, hogy valóban rendszeresen készültek jelentések Ratzinger bíborosról, a hivatal a Vatikánhoz fordult, a pápa pedig engedélyezte a betekintést az iratokba az újságírók számára.

*

Tízezer hivőre egy pap

George Pell ausztrál bíboros végleg eloszlatta azokat a találgatásokat, hogy esetleg megszüntetik a papi nőtlenséget. A főpap egyben válaszolt ausztrál egyházi tanácsok azon felszólítására is, amelyben radikális változtatásokat sürgettek a cölibátus kérdésében. Azzal támasztották alá kérésüket, hogy Ausztrália egyes vidékén kereken 10 ezer hívőre jut egy pap. Az egyre aggasztóbb paphiány ellensúlyozására az egyházi tanácsok átmeneti megoldásként nős férfiak felszentelését indítványozták az egyházközségek vezetésére.

*

Gimnazisták Mindenszentekről

A gimnáziumok felsőbb osztályai számára a regensburgi egyházmegye versenyt hirdetett Mindenszentek és Halottak Napja ünnepének megfogalmazására. Gerhard Ludwig Müller püspök szerint a fiatalok közelebb kerülnek a témához, ha írásban is foglalkoznak vele. Müller püspök úgy vélte, hogy a mai társadalom ezt a témát lehetőleg nem érinti, holott a katolikusok jól tudják, hogy Jézus feltámadásával úrrá lett a halálon. A beküldött legjobb dolgozatokat az egyházmegye honlapján tették hozzáférhetővé.

*

Peking és a szerzetesek

Notker Wolf Benedek-rendi prímásfőapát (Sant Anselmo) úgy vélte, hogy középtávon elképzelhető a közeledés a Szentszék és a Kínai Népköztársaság között. A főapát már évtizedek óta kapcsolatban áll Kínával, és mint a kérdés közismert szakértője indítványozta, hogy a Vatikán a közeledés előmozdításában kérje ki a kínai katolikusok tanácsát. Notker Wolf egy müncheni értekezleten elmondta, hogy Pekingben az Egyesült Államok szövetségesének tekintik a Szentszéket, viszont nem látnak veszélyt a szerzetesrendek, így a Benedek-rend működésében.

*

Kitűntették

Tokióban a legtekintélyesebb japán békedíjjal, a Nivano-díjjal tüntették ki a neves katolikus teológust, Hans Küngöt. A 145 ezer eurónak megfelelő összeggel járó kitüntetést, úgymond a világbékéért folytatott fáradhatatlan küzdelem elismeréseként ítélték Küngnek. A Nivano-díj bizottságában 12 nemzetközi vallási vezető foglal helyet. Az évről-évre odaítélt díjjal korábban az Iszlám Világkongresszust, valamint Dom Helder Caldera brazíliai érseket is kitüntették.

Vincze András

* * *

A cigányok

A cigányok 1971-ben az ország lakosságának mintegy 3 százalékát tették ki. 1993-ban már 5 százalékát. Napjainkban becslések szerint a számuk kb. 6 százalék körül van, tíz év múlva 7-8 százalék lesz.

Bibó István szobrot kapott

Bibó István szobrot kapott a pesti Duna-parton, közel a Parlament épületéhez, ahol, mint államminiszter, 1956-ban, a szovjet csapatok újbóli bevonulása után is íróasztala mellett rendületlenül fogalmazta politikai elképzeléseit.

*

Száz éve született Cs. Szabó László

Száz éve, 1905. november 11-én született Cs. Szabó László író, nem Erdélyben, mint sokan hiszik, hanem Budapesten. Tizennyolc éves koráig Kolozsvárott élt, szüleivel. 1918-ban költöztek Pestre. A párizsi Sorbonne hallgatója volt. A Horthy-korban a Magyar Rádió irodalmi igazgatója. 1944-ben bujkálni kényszerült, 1948-tól Rómában és Firenzében élt, 1951-től Angliában, 1983-tól a BBC munkatársaként. Fontos szerepet vitt a nyugati magyar irodalom összetartásában. 1972-ben nyugalomba vonult - addig is, ha tehette, sűrűn hazalátogatott. Váratlanul érte a halál. Végakarata szerint Sárospatakon temették el. Rendkívül sokat írt, esszéket, útleírásokat, kritikákat, rádiójátékokat, novellákat, sőt verseket is. Művei közül talán legszebb (nekem) a „Római muzsika", amiért olasz állami kitüntetésben részesült. Sz.J.

* * *

Október 23. Münchenben

Mintegy 800-an vettek részt Münchenben azon a Zeneművészeti Főiskola dísz-termében rendezett hangversenyen, amellyel a Bajor-Magyar Fórum és Magyarország müncheni Főkonzulátusa közösen emlékezett meg az 56-os szabadságharcról. Az ünnepséget Baranyi Mária főkonzul nyitotta meg, majd Eberhard Sinne bajor államminiszter, Elisabeth Schosser, a Bajor-Magyar Fórum elnöke, végül Lengyel Zsolt, a müncheni Magyar Intézet igazgatója méltatta a forradalmi eseményeket. Az est második felében a Budapestről érkezett Sebestyén Ernő hegedűművész és Siegfried Mauser, a vendéglátó Zeneművészeti Főiskola igazgatója Bartók és Beethoven műveiből adott elő. E.Gy.

* * *

Nemzeti ünnep Párizsban

A párizsi Magyar Katolikus Misszió október 23-án, vasárnap emlékezett az 1956-os forradalom és szabadságharc 49. évfordulójára. Az ünnepi szentmise főcelebránsa a külföldi r. k. magyarok püspökének európai delegátusa, dr. Cserháti Ferenc németországi főlelkész, az „Életünk" főszerkesztője volt. Élő igehirdetését most hallottuk először Párizsban. Szentbeszédében az evangélium üzenetéből kiindulva meleg szavakkal emlékezett meg az 1956-os forradalom és szabadságharc résztvevőiről és áldozatairól, és ezek szabadságért vívott küzdelméről. „Idegenben emlékezünk Nemzeti ünnepünkre, hazánktól, illetve óhazánktól távol, újhazánkban. Mégis megtesszük, mert több szállal kötődünk hazánkhoz, és imádkozva szívünkön viseljük sorsát" - mondotta. Mise végén Molnár Ottó prelátus, a Misszió és a párizsi magyar hívek lelkigondozója, megköszönte a főlelkésznek, hogy úgy hozta el hozzánk és adta át nekünk Isten üzenetét, hogy átérezhettük: az Úr lelke lakozik bennünk, és Isten templomai vagyunk.

Az ünnepi áldás után következett, a Misszió és az 1956-os Magyar Forradalom Francia-Magyar Emlékbizottsága közös rendezésében, a 49. évforduló ünnepsége és Mindszenty József bíboros, hercegprímás emléktáblájának megkoszorúzása. A Szózat eléneklése után meghallgattuk Szinyei János előadásában, Jobbágy Károly: Még kér a nép című versét. Majd Hadadi László furulyán 5 magyar forradalmi dalt játszott, s ezek hangulatának érezhető hatására a hallgatóság az énekek halk dúdolásába kezdett. Ez után következett Sujánszky Jenő, az Emlékbizottság elnökének, ünnepi beszéde. Megrendítő szavakkal emlékezett meg a forradalom napjairól, amelynek a Corvin-közben maga is résztvevője volt. Aztán S. Koósa Antal: Óda két szelet kenyérről című verse hangzott el, Szinyei János előadásában. Majd Mindszenty József hercegprímás nagy emléktáblájának megkoszorúzása következett a Misszió dísztermében, ahol a párizsi magyar diplomáciai képviseletek, társadalmi egyesületek, történelmi egyházak képviselői helyezték el az emlékezés virágait, zászlós tiszteletadással. A Himnusz eléneklése után beszélgetés és közös ebéd következett, amelynek során sokan igyeketek kezet szorítani Cserháti Ferenc atyával, megköszönve neki a sok-sok munkát, amellyel értékesebbé teszi mindennapi életünket - az „Életünk"-ön keresztül.

Az ünnepi megemlékezés este koszorúzással és az örökláng meggyújtásával folytatódott a párizsi Diadalívnél - *Arc de Triumphe* - az Ismeretlen Katona sírjánál, ahol a francia nemzeti ellenállás veteránokból álló szervezetének vezetői között ott láthattuk Sujánszky Jenőt, az 1956-os forradalom és szabadságharc Francia-Magyar Emlékbizottságának elnökét is, aki nemzeti színű szalagokkal díszített koszorúnkat helyezte el az Ismeretlen Katona sírjánál. Ennek azért van különleges jelentősége, mert ez a magyar Emlékbizottság az egyetlen külföldi (nem francia) civil szervezet, amely a francia veteránokkal együtt koszorúzhat e nagy presztízsű helyszínen.

A párizsi megemlékezések - ugyancsak a Misszió és az Emlékbizottság szervezésében - nov. 4-én zárultak, amikor is ünnepi megemlékezést tartottak Nagy Imre és a magyar mártírok jelképes sírjánál a *Pere Lachaise* temető 44-es parcellájánál.

Vida Sz. Márta, Párizs

Bérmálás Brüsszelben

A Belgiumban keresztény alapértékek szerint élő magyarság mintegy 350 fős részvétellel volt jelen a brüsszeli Szent Mihály-főszékesegyházban október 23-án, vasárnap este, hogy ünnepélyes püspöki nagymisét ajánljon föl az 1956. évi forradalom és szabadságharc hősi halált halt mártírjaiért és a kommunista megtorlás életben maradt kárvallottjaiért. A 49. évforduló alkalmából dr. Udvardy György esztergom-budapesti segédpüspök, általános érseki helynök mutatta be a megemlékező szentmisét Lode Vermeir főszékesegyházi kanonok, az idegen missziók érseki helynöke és Galambossy Endre brüsszeli főlelkész koncelebrálásával. Az ünnepi szertartáson megjelent Robák Ferenc, hazánk brüsszeli nagykövete is. Ünnepi szentbeszédében a püspök kihangsúlyozta a történelmi ismeretek átadásának fontosságát, a keresztény magyar értékek ápolását, amely nem révedhet a múltba, hanem át kell nyúlnia a jövőbe. A jövő pedig a fiatalok kezében van, akiknek ma különösen szükségük van megerősítésre. Az igazi erőforrás Istentől jön a kegyelem által, amit a Szentlélek Úristen közvetít hét karizmatikus ajándékában, amely ezúttal hét bérmálkozó fiatalra áradt ki a krizmával való megkenés nyomán. A pápai, a magyar és a székely himnusz eléneklése után a magyar szentek himnuszát zengve vonultunk ki a katedrálisból gyertyás körmenetben nemzeti zászlókkal az ismeretlen katona emlékművét megkoszorúzni.

Galambossy Endre, Brüsszel

OLVASÓINK ÍRJÁK

Kedves Ferenc! Nagy érdeklődéssel olvassuk az Életünket. A feleségem is és én is rendszeresen megtaláljuk benne személyes érdeklődési témánkat. Különösen szeretünk azokról a kérdésekről tájékozódni, amelyek Miklós atya válaszaiban, a „Lenne egy kérdésem..." rovatban jelennek meg.

A májusi számban (Az ártatlanok szenvedése és a Jóisten) megjelent véleményéhez, amelyet nagyon is helyeslek, tennék hozzá egy-két gondolatot, egy egészen más szemszögből nézve:

A földrengések, árhullámok, stb. áldozatai biztosan ártatlanok olyan szemszögből nézve, hogy nem ők okozták e katasztrófákat. Ha igazságosak akarunk maradni, akkor minden háború- vagy terroráldozat, a legtöbb autóbaleset áldozatai, mind-mind, emberi logikával ítélve, „igazságtalanul" haltak meg, mert e logikát alkalmazva, Isten ezt „megengedte"! Végül is hol húzzam meg a vonalat? Az anyagi csőd, vagy kár, amikor fiam az udvaron elesik a rollerrel, amikor kutyámat elüti egy autó, mi az a „baleset", amelyet én, mint ember elfogadnék, mint igazságos, az én szememmel nézve? Hol az a határ, amelyet én megszabnék Istennek, hogy eddig igen, de ezután már, kérlek, nem? Volna egyáltalán bátorságom, erőm, hitem, kedvem (?) egyetlen egy igent is elfogadni? Szinte minden ember, a maga saját helyzetéből kifolyólag, szüntelenül megkívánná, hogy Isten ott legyen háta mögött, és mint egy tevékenyítőval kormányozza őt, hogy nehogy történjen valami baja. Mindamellett, hogy ezt hiszem, hogy így van, amikor valaki kegyelmi állapotban cselekszik (de ez egy külön fejezet volna), mégis valahogy nem fér meg ez a gondolat azzal a ténnyel, hogy Isten teljesen szabaddá teremtette azt embert.

De hát menjünk még messzebb és képzeljük el, hogy Isten nekünk megjelenne és utasításokat adna a viselkedésünket illetően. Az első nap biztos sokan teljesítenék izgatottan a Mindenható kívánságait. De egy hét, vagy egy hónap múlva? Nem mondanánk: „Hát ha ezt, vagy azt, azért komolyan gondolja, bizony, jelenjen meg még egyszer nekem!?"

Egy ilyen, az ember által kormányozott rendszerben, Isten szinte szolgálóvá volna lealacsonyítva az ember által. Folyamatosan sűrűbb és hatásosabb csodákra volna szükség, hogy a szenzációkhoz szokott modern ember engedelmes maradjon. Később Istennek fenyíteni is kellene, és erőszakot alkalmazni. Igen, csak hogy Isten, mint Teremtő, és az ember, mint teremtmény között csak egy szereteten alapuló kapcsolat képzelhető el. Kényszer alatt szeretni nem lehet. Aki ebben a szereteten alapuló rendszerben nem akar élni (végül is szabad neki!), azt kényszerrel sem lehet rávenni. Isten országában nem az irányítás, a kormányzás, a bizonyítékok, a kiszámolható és determinált sors a mérvadó, hanem az őszinte hiten alapuló szeretet.

***Marton András**, Kempten*

* * *

Egy Wiesbaden-i levélből:

Eltemettük II. János Pál pápát. A világtörténelem során nem volt még soha egy pápa, - de mondhatnám - soha egy ember, aki nagyobb autoritással rendelkezett, mint Ő. Halála úgy megrázta a világot, mint még soha semmi. Államfők várták fejbólintását, vagy helytelenítő kézmozdulatát, és az emberekben felébresztette a vallás iránti affinitást. A kérdés: mi fog ebből maradni?

Természetesen az új pápa tetszik nekem. Hiszem, hogy tovább tartja előbje irányvonalát. Csodálatos, hogy éppen állítólag a németeknek nem tetszik. Túl konzervatív - mondják. Nemcsak a „hívők", hanem a papok egy része is. Ők olyan pápát szerettek volna, aki „engedélyezi" esetleg a magzatelhajtást is, eltörli a cölibátust, és szabaddá teszi a nők részére is a papi hivatást.

Lehet, hogy én nagyon elmaradott ember vagyok, de nem tudom elképzelni, hogy akadhat pápa, aki a fogamzásgátlást engedélyezné. (Ez még mindig jobb, mint az abortusz - mondja a mi városi főesperesünk. A gyors halál is jobb, mint a hosszú szenvedés. Tehát az összes halálos beteget főbe kell lőni?)

A papi nőtlenség nehezebb kérdés, hiszen nemcsak a keleti egyházak papjai nősek, de a görög szertartású (római) katolikus papok is megnősülhetnek felszentelésük előtt. A cölibátus eltörlése - valószínűleg - segítene a paphiányon, én mégis azon a véleményen vagyok, hogy ezáltal lenne ugyan több papunk, de hánynak lenne papi „hivatása"?

A női papság főesperesünk fő programpontja. Fel tudnád rólam tételezni, hogy „húsvét táján" nem gyóntató atyámhoz, hanem gyóntató anyámhoz megyek? Nehezen tudom elképzelni, hogy valaki nagyobb nőtisztelő lenne, mint én, így neveltek a szülői házban és az iskolában is. De ez nem zárja ki, hogy feltoluljon bennem a kérdés: Eltörlik a gyónási titoktartást?...

***F. J.,** Wiesbaden*

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: http://www.katolikus.hu/nov.html

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan´s House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon./fax: 0044/20/8992 2054.** Miséző helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton.

ÉSZAK-ANGLIA:
Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.
Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor.
Bradford: Magyar Egyesület székházában. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.
Nottingham: Lengyel templomban. 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.
Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Miséző helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Fodor János lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézőhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, T.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, Rue del' Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. Érdeklődni: Ft. Galambossy Endre, **Tel./Fax: 0032/2/64 85 336**.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liége, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910; Fax: 0032/4/221 16 09.**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Túrós Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Telefon: 0821/41 90 25 30.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. **Telefon:** (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim**-i és **Osnabrück**-i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN**: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de Telefon: (0221)238060. Fax: 0221/232120; http://www.Ungarnzentrum.de

HIRDETÉSEK

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-270342.

52 éves, magyar nyelvű, betegápolásban jártas megbízható asszony, házvezetői gyakorlattal, jogosítványval, Németországban, vagy bármelyik országban munkát keres, bentlakással. Tel.: 0036-30/33 77 505 vagy 0049-(0)174/137 00 19.

Szentendrén, a 11-es út mellett, kertes, két bejáratú, irodának és vállalkozásnak is megfelelő családi ház eladó. Tel.: 0036-26/326 647, dr. Hamvas.

Hévízen (termáltó) gyönyörű helyen apartmanok egész évben kiadók, 10 €/fő. T/F: +36-83 34 10 63.

Budapest XXII. ker., Rózsavölgyben, 1997-ben épült luxuskivitelű családi ház eladó, vagy hosszú távra kiadó. 3 hálószoba, 3 fürdőszoba, 57 m²-es nappali-konyha gépesítve, étkező, szauna, fűthető kültéri úszómedence, légkondicionálás, 2 gépkocsinak fedett beálló. Tel.: 0036-30/2110 938.

Magyar középkorú hölgy, férfi ápolását vállalja, bentlakással. Tel.: 0036-30/608 78 58.

Komoly hölgy, szeretetre, kedvességre vágyó férfit keres házasság céljából. Tel.: 0036-30/608 78 58.

Eladó modernül berendezett családi ház két különálló komfort apartmannal. Visszatérő német és magyar vendégekkel, jó mellékjövedelem biztosítva. Termál és élményfürdő Kehidán, a Zala partján (Hévíztől 6 km). Tel.: 0049-(0)69/31 58 49.

Stuttgart vagy környékén, intelligens, korrekt hölgy munkát keres. Tel.: 0177 68 83 167.

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. **E-mail:** info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézőhely: Passau: Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. Telefon: 0711/2369190 E-mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de www.ukgm-stgt.de

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-26 20.** Miséző helyek: **Róma** - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. **Milánó -** minden hó első vasárnapján 10.30-kor, S. Maria della Sanitá (Via Durini, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Firenze, Bologna, Padova, Torino, Palermo, Assisi, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303. Miséző helyek:** Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne). Lelkész: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/534 06 72** ❑

Vadosfán, termál fürdő közelében (Flóra), 1827 m²-es telek eladó, 800 Ft/m². Tel.: 0049-(0)2371/277 90.

Kölnben tanuló 28 éves, magyar származású, német állampolgárságú, egyetemista lány vagyok. Keresek Kölnben, vagy szűkebb környékén élő 70 éven felüli házaspárt, vagy magányos női személyt, akiknek segítségére lehetnék autómmal. Elfogadnának mint unokájukat, anyagi és nagyszülői segítséggel, szeretettel együtt. Csak átgondolt, segítő és megértő ajánlatokkal hívjanak. Tel.: 0221/936 74 26.

Balatonnál, Aszofő feletti Meggyhegyen, nyaraló borpincével, 800 nöl telekkel eladó. Áram generátorral, víz ciszternából. T/F.: 0041-31/333 04 65.

E-vangélium e-mailben
Az *E-vangélium lista* a Szombathelyi Egyházmegye honlapjának (www.szombathely. egyhazmegye.hu) gondozásában készül 2004. július 9-e óta. Az evangélium a fenti honlapon kívül elérhető még a Magyar Katolikus Egyház (www.katolikus.hu), a Magyar Kurír (www.magyarkurir.hu), a Liturgia Online (www.liturgia.hu) weboldalakon, valamint több más plébániai vagy közösségi honlapon is a feliratkozási lehetőséggel együtt.
Horváth István Sándor

Tata mellett, 3000 m² gyümölcsös, szőlős területen, 5 szoba összkomfortos családi ház, 120 m² lakótérrel eladó. Központi fűtés, pince, garázs, melléképület. Tó, erdő, gyógyfürdő, horgászat, vadászat és az M1 autópálya közel. Irányár: 60.000,- Euró. Tel.: 0033-1/34 69 60 08.

HÁLAADÁS

Minden nemzet életében,
Legyen hálaadás napja,
Amelyet megünnepel
A nép apraja és nagyja.

E napon adjon hálát
Istennek mindenért,
Amit ő nyújtott,
A népért, hazáért.

Köszönje meg az eledelt,
Egészségét, életét,
Szerte az ő sikereit,
Otthonát, munkahelyét.

Köszönje, hogy a hazájában,
Mint szabad ember élhet;
Hogy a jövőtől a jövőben is
Minden jót remélhet.
2001.

Fábián Tibor, Chicago

Kéziratokat, fényképeket nem őrzünk meg, nem küldünk vissza.
A szerkesztőség

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal)* rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK" müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések

betünként:	0,10 €
„Jelige" - postaköltség	5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betünként	0,20
Nagybetűs sorok betünként	0,40
Egyszerű, 1 „pontos" keret	10,00

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,- hatszori hirdetésnél 20 % ,- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

A hirdetések szövegéért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

+ P. Füzér Julián OFM

1915-2005

Füzér atya Héthalomban, Nógrád megyében született 1915. május 30-án. Középiskolai tanulmányait a pécsi Pius gimnáziumban kezdte (1927-1933), majd a jászberényi gimnáziumban fejezte be (1934-1936), mint ferences szerzetes-növendék. Gyöngyösön, a ferencesek rendi főiskoláján tanult, majd elöljárói Rómába küldték teológiai tanulmányokra a *Pontificium Antonianum*-ba, ahol licenciátust szerzett, s aztán a Gregoriana egyetemen filozófiából doktorált (1944-1946). 1941. július 13-án szentelte őt pappá Rómában Traglia bíboros.

Mivel nem tudott visszatérni Magyarországra, az Egyesült Államokba került, ahol lelkipásztorkodással foglalkozott, főként a magyarok között: 1948-tól 1950-ig Milwaukee-ban (WI), 1950-től 1960-ig Roebling-ben (NJ), 1960-1970-ig lelkigyakorlatokat adott De Witt-ben (MI) a ferences lelkigyakorlatos házban, 1970-1984-ig New Brunswick-ban (NJ) volt plébános, - itt fogadta Mindszenty bíboros látogatását, aztán Detroit-ban (MI), a Szent Kereszt magyar plébánián segített. Közben számos cikket és könyvet írt, és nagyban elősegítette Mindszenty bíboros boldoggá-avatási ügyét.

Füzér atya 1992-ben tért vissza Magyarországra, és a budai ferences templomban végzett kisegítő lelkészi munkát. 2005. június 14-én halt meg Budapesten.

Miklósházy Attila S. J., püspök

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de
*
Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó- és tördelőszerkesztő) és Vincze András.
*
Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de
*
Abonnement für ein Jahr: 15,— €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 50,—
*
ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 €
Előfizetési ár egy évre 15,- €
Tengerentúlra US$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
*
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK
*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck
*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.